

**Beleidsplan beeldende
kunst en vormgeving
1997-2000**

BOEKMAN*stichting*

Studiecentrum voor kunst, cultuur en beleid

Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
telefoon bibliotheek 020-624 37 39
fax 020-638 52 39
e-mail c.boekman@inter.nl.net

De uitleentermijn bedraagt 4 weken. Verlenging met 4 weken is mogelijk, tenzij de publikatie inmiddels is gereserveerd.

De uitleentermijn is verstreken op:

--	--	--

Beleidsplan beeldende kunst en vormgeving 1997-2000

Boekmanstichting - Bibliotheek
Merengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6240709

BELEIDSPLAN BEELDENDE KUNST EN VORMGEVING 1997-2000

INHOUDSOPGAVE

Inleiding

- 1 Het Beeldende kunstbeleid 1993-1996
 - 1.1 Uitgangspunten
 - 1.2 Stimulering en ondersteuning gemeentelijk beeldende kunstbeleid in Enschede, Zwolle, Hengelo, Deventer en Almelo
 - 1.3 Stimulering en ondersteuning gemeentelijk beeldende kunstbeleid in de 40 overige Overijsselse gemeenten
 - 1.4 Projectsubsidies voor activiteiten met een bovenlokaal karakter
 - 1.5 Subsidie Stichting Samenwerkende Overijsselse kunstuitleencentra in de kosten van verwerving
 - 1.6 Provinciale aankopen en opdrachten op het terrein van de beeldende kunst
 - 1.7 Uitvoering werkzaamheden/Provinciale adviescommissie beeldende kunst/artistieke toetsing

- 2 Het beeldende kunst en vormgevingsbeleid in de periode 1997-2000
 - 2.1 Algemene uitgangspunten
 - 2.2 De kunstuitlenen
 - 2.3 De gemeenten
 - 3.1 Convenantgemeenten
 - 3.2 Diepenheim
 - 3.3 De overige 39 gemeenten
 - 2.4 Stichting Kunst & Cultuur Overijssel
 - 2.5 De provinciale kunstcollectie/Stichting Hannema de Stuersfundatie
 - 2.6 Provinciale kunstopdrachten
 - 2.7 Vormgevingsbeleid
 - 2.8 Positie van Kunstenaars
 - 2.9 Positie van Kunstenaarsinitiatieven
 - 2.10 Promotie van Overijssel en de beeldende kunst
 - 2.11 Provinciale adviescommissie beeldende kunst en vormgeving/artistieke toetsing

- 3 Besteding rijksbijdrage en autonome gelden 1997-2000
 - 3.1 Stimulering en ondersteuning gemeentelijk beeldende kunst- en vormgevingsbeleid in de vijf grootste gemeenten
 - 3.2 Stimulering en ondersteuning gemeentelijk beeldende kunst- en vormgevingsbeleid in de overige 40 gemeenten
 - 3.3 Projectsubsidies ten behoeve van activiteiten met een bovenlokaal karakter
 - 3.4 Subsidie kunstuitleencentra in Overijssel in de kosten van verwerving
 - 3.5 Provinciale aankopen op het terrein van de beeldende kunst/Hannema-de Stuersfundatie
 - 3.6 Provinciale opdrachten op het terrein van de beeldende kunst en vormgeving
 - 3.7 Productiekrediet beeldende kunstenaars in Overijssel
 - 3.8 Uitvoering werkzaamheden

- 4 Financieel Overzicht

- 5 Samenvatting beleidsvoornemens

- 6 Bijlage
 - IPO/VNG-convenant
 - overzicht ingekomen inspraakreacties + commentaar

INLEIDING

Voor u ligt het Beleidsplan beeldende kunst en vormgeving 1997-2000. Dit plan zal voor de komende vier jaar het beeldende kunst- en vormgevingsbeleid van de provincie Overijssel gaan bepalen. Ook is dit beleidsplan de aanvraag voor een vierjarige bijdrage beeldende kunst en vormgeving van het Rijk (Algemene maatregel van bestuur Bekostiging cultuuruitingen, hoofdstuk 6 uitkeringen aan provincies en gemeenten).

Dit beleidsplan geeft inhoud aan het beeldende kunst - en vormgevingsbeleid zoals dat met autonome middelen en de rijksbijdrage zal worden gevoerd. De rijksbijdrage wordt door de provincie met name ingezet voor een bijdrage aan de vijf grote steden en de gemeente Diepenheim, voor diverse subsidiemogelijkheden voor de overige gemeenten, kunstaankopen, de kunsttuitelcentra en kleinschalige provinciale opdrachten. Naast de rijksbijdrage zet de provincie Overijssel vanouds autonome middelen in voor de beeldende kunst. Hiermee worden naast subsidie aan de kunsttuitelcentra en de kunstaankopen ook instellingen als de Stichting Kunst & Cultuur Overijssel en museum Het Nijenhuis/Stichting Hannema-de Stuersfundatie ondersteund. Deze instellingen komen in dit beleidsplan alleen aan de orde bij de provinciale aankopen/collectie Overijssel en de steunfunctie beeldende kunst en vormgeving. Voor het overige wordt verwezen naar de Nota's Museumbeleid (1993) en Steunfunctie Kunst en Cultuur (1994).

Bij het opstellen van dit plan speelt het IPO/VNG-convenant beeldende kunst van 29 november 1995 een grote rol. Het convenant is, na een evaluatie door IPO en VNG en een advies van de Raad voor de Kunst, een voortzetting van het IPO/VNG-convenant 1993-1996. Het convenant was en is opgesteld in de vaste overtuiging dat het beeldende kunstbeleid in Nederland het best gediend is met een evenwichtige en gerichte inzet van de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen.

Nieuw in dit beleidsplan is de expliciete aandacht voor vormgeving. Sinds 1994 worden de lagere overheden gestimuleerd een deel van de rijksbijdrage in te zetten voor vormgeving. Ook de beeldende kunst kent nieuwe aspecten sinds het verschijnen van het Beleidsplan 1993-1996. Opvallend in Overijssel zijn de opkomst en ontwikkeling van diverse kunstenaarsinitiatieven zowel in de grote als in de kleinere gemeenten en daarnaast het brede spectrum aan disciplines. Afgelopen is het met de duidelijke verdeling in grafiek, schilder- en beeldhouwkunst. De afgelopen jaren gaf een sterke ontwikkeling te zien in de toepassing van nieuwe media in de beeldende kunst ("kunst met een stekker" zoals de commissie beeldende kunst van Goor het noemt) en diverse bijzondere installaties en performances. Vol verwachting kijken wij uit naar de inhoudelijke ontwikkeling van de beeldende kunst en vormgeving in de komende jaren.

In de aanloop naar het nieuwe beleidsplan is een werkconferentie georganiseerd met een aantal vertegenwoordigers/deskundigen uit de beeldende kunst in de provincie. Daarnaast hebben gesprekken plaatsgevonden met diverse gemeenten, met de belangenorganisatie Henk BV, de Stichting Kunst & Cultuur Overijssel en het Voorzieningsfonds Kunstenaars.

De inspraakperiode van het conceptbeleidsplan vond plaats van juli tot 1 oktober 1996. Een overzicht van de ingekomen inspraakreacties op de conceptversie en ons standpunt daarover is als bijlage opgenomen. Daar waar de inspraakreacties hebben geleid tot een inhoudelijke bijstelling is de tekst cursief weergegeven.

Het beleidsplan kent de volgende indeling. In het eerste hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van het beleid 1993-1996. Per bestedingscategorie wordt een overzicht gegeven van de ontwikkeling in de periode van 1993 tot en met 1996 en worden enkele evaluerende opmerkingen geplaatst. In hoofdstuk 2 worden per relevant thema de beleidsvoornemens en de besteding aangegeven met ingang van 1997. In hoofdstuk 3 volgt een overzicht van de bestedingscategorieën, in hoofdstuk 4 wordt een financieel overzicht gegeven en in hoofdstuk 5 tenslotte wordt een samenvatting gegeven van de beleidsvoornemens.

1. HET BEELDENE KUNSTBELEID 1993-1996

1.1 Uitgangspunten

De uitgangspunten in het Beleidsplan 1993-1996 zijn:

- A. de subsidie van de provincie dient ter bekostiging van voorzieningen in de provincie die tot doel hebben de mogelijkheden voor productie, spreiding en afname van werken van beeldende kunst en vormgeving te bevorderen (rijksvoorwaarde);
- B. de subsidie is bestemd voor beeldende kunst van een voldoende artistiek niveau (rijksvoorwaarde);
- C. er wordt geen subsidie verstrekt voor bekostiging van tegemoetkomingen in beroepskosten van beeldende kunstenaars, voor welke kosten de mogelijkheid van een vergoeding openstaat bij het landelijke fonds voor beeldende kunst, bouwkunst en vormgeving in Amsterdam, tenzij de tegemoetkoming verleend wordt in de uitvoeringskosten van een bepaald project (rijksvoorwaarde);
- D. het provinciaal beleid is gericht op de bevordering van de toegankelijkheid van beeldende kunst alsmede op vergroting van de mogelijkheden voor de bevolking in Overijssel om kennis te nemen van uitingen van beeldende kunst;
- E. de beeldende kunstenaars in Overijssel verdienen bijzondere aandacht;
- F. de werken van beeldende kunst die middels een subsidie worden verworven dienen op een openbaar toegankelijke plek tentoongesteld te worden.

terugblik en toelichting

- ad A De productie van beeldende kunst wordt gestimuleerd door het subsidiëren van kunstopdrachten, kunstenaarsprojecten en de activiteiten van kunstenaarsinitiatieven. De spreiding wordt gerealiseerd door het subsidiëren van aanvragen van de kleinere gemeenten en de initiatieven in deze gemeenten, het subsidiëren van het instrument kunstuitleen en de bijdrage aan de vijf convenantgemeenten. De afname wordt bevorderd door het subsidiëren van diverse manifestaties, de provinciale aankopen en het instrument kunstuitleen.
- ad B Het artistiek niveau wordt gegarandeerd door het deskundig oordeel van de Adviescommissies beeldende kunst bij de provincie en de convenantgemeenten, de aankoopcommissie van de Hannema-de Stuersfundatie en de selectiecommissies bij de kunstuitleencentra.
- ad C De beperking wordt ondervangen door beeldende kunstenaars alleen voor specifieke projecten een subsidie te verstrekken.
- ad D De provinciale subsidieverstreking maakt vele activiteiten mede mogelijk en heeft daarmee een stimulerende werking naar de beeldende kunst-infrastructuur in de provincie. De diverse activiteiten op de verschillende locaties maakt het voor de inwoners van Overijssel mogelijk beeldende kunst in de nabije omgeving te ervaren. De aandacht voor educatie in de voorgestelde projecten ontbreekt echter vaak nog, maar dit krijgt steeds meer de aandacht van overheden en initiatieven. Strikt genomen biedt dit uitgangspunt geen mogelijkheid om projecten en initiatieven die buiten de provincie of in het buitenland worden uitgevoerd te subsidiëren. De Adviescommissie beeldende kunst heeft ons erop gewezen dat dit in sommige gevallen belemmerend kan werken.
- ad E De aandacht voor de Overijsselse beeldende kunstenaars wordt als aandachtspunt gehanteerd bij de selectie van provinciale aankopen, in de beoordeling van subsidieaanvragen en bij de selectie van kunstwerken voor huur of aankoop bij de kunstuitleencentra. Voorkomen moet worden dat dit beleidsuitgangspunt als te protectionistisch ervaren wordt.
- ad F De provincie subsidieert alleen kunstopdrachten in de openbare ruimte, de provinciale aankopen worden geregeld gepresenteerd, de kunstuitleencentra zijn voor een ieder toegankelijk.

1.2 Stimulering en ondersteuning gemeentelijk beeldende kunstbeleid in Enschede, Zwolle, Hengelo, Deventer en Almelo

Op basis van het IPO/VNG-convenant ontvangen de vijf grootste gemeenten een bijdrage gebaseerd op f 1,- per inwoner. Daarnaast ontvangen de vijf grootste gemeenten op basis van een ingediend plan een additionele bijdrage van f 0,57,- per inwoner.

Aan de grootste gemeenten worden naast het in te dienen plan voorwaarden gesteld met betrekking tot de besteding en verantwoording. Deze voorwaarden zijn overeenkomstig de door het Rijk gestelde voorwaarden aan de provincie.

Voor de stimulering en ondersteuning van het gemeentelijk beeldende kunstbeleid in Enschede, Hengelo, Deventer en Almelo is op basis van f 1,57 per inwoner jaarlijks f 705.000,- beschikbaar.

terugblik en toelichting

Naast de provinciale financiële bijdrage die jaarlijks aan de convenantgemeenten wordt verstrekt zetten de vijf grote gemeenten, in meer of mindere mate, ook eigen gelden in. De convenantbijdrage komt dus niet in de plaats van de eigen autonome investering in de beeldende kunst, maar stimuleert deze juist.

Zowel IPO/VNG (systematiek) als de Raad voor de Kunst (inhoudelijk) hebben een onderzoek gedaan naar de werking van het IPO/VNG-convenant en de resultaten van de rijksbijdrage beeldende kunst en vormgeving. Uit beide onderzoeken blijkt een grote tevredenheid en gepleit wordt voor voortzetting. In Overijssel bleken met name Enschede en Hengelo kritiek te hebben op de verdelingssystematiek via de provincie. Almelo, Zwolle en Deventer pleiten voor beter en meer overleg met de provincie.

Algemeen wordt door provincies en gemeenten veel kritiek geuit op de vereiste gedetailleerde verantwoording van de besteding van de rijksbijdrage aan het Rijk.

1.3 Stimulering en ondersteuning gemeentelijk beeldend kunstbeleid in de 40 overige Overijsselse gemeenten

De provincie vindt het belangrijk dat ook in de overige Overijsselse gemeenten een actief en kwalitatief beeldende kunstbeleid wordt gevoerd. Uit ervaring blijkt dat ook die gemeenten bereid zijn te investeren in beeldende kunst. Daarnaast spreekt de provincie ook een zekere verantwoordelijkheid uit als het gaat om de belangen van de in de niet-convenantgemeenten woonachtige professionele beeldende kunstenaars. Daarom is een individuele projectsubsidieregeling ontwikkeld. Uit dezelfde categorie worden de kunst opdrachten op het terrein van de beeldende kunst die verstrekt worden door de gemeenten gesubsidieerd. De subsidie bedraagt maximaal 50% van de kosten. Daarnaast kunnen manifestaties, tentoonstellingen en kunstenaarsinitiatieven in deze gemeenten gesubsidieerd worden. De hoogte van de subsidie wordt bepaald door het artistiek belang, de deelname van kunstenaars en de eigen gemeentelijke investering. De activiteit hoeft niet per se van bovenlokaal belang te zijn.

Diepenheim: In de inspraak op het Beleidsplan beeldende kunst 1993-1996 verzocht de gemeente Diepenheim gezien de bijzondere positie in de beeldende kunst van de Kunstvereniging Diepenheim om een convenant. In 1993 is met de gemeente Diepenheim voor de periode 1993-1996 een convenant gesloten dat uitgaat van een bijdrage van f 80.000,- per jaar. Dit budget wordt in mindering gebracht op de subsidie categorie voor de 40 kleinere gemeenten in Overijssel.

Voor de stimulering en ondersteuning van het gemeentelijk beeldende kunstbeleid in de overige 40 gemeenten (opdrachten, manifestaties en tentoonstellingen en projectsubsidies kunstenaars) was in 1993 f 275.000,- beschikbaar en van 1994 tot en met 1996 f 300.000,-.

terugblik en toelichting

Vanuit steeds meer gemeenten worden subsidieverzoeken ontvangen. De stimulerende en ondersteunende doelstelling van de bestedingscategorie blijkt zijn werk te doen. Van belang hierbij is ook de adviserende en ondersteunende rol van de Stichting Kunst & Cultuur Overijssel.

De activiteiten van de gemeenten zijn divers: opdrachten en manifestaties/tentoonstellingen en vooral een opvallende ontwikkeling van diverse kunstenaarsinitiatieven in de kleinere gemeenten.

De beperking dat subsidie voor kunstopdrachten alleen aangevraagd kan worden door de gemeentebesturen blijkt stimulerend te werken op de eigen gemeentelijke bijdrage. De flexibiliteit in de bestedingscategorie werkt goed. Het direct inspelen op een verscheidenheid aan initiatieven blijkt hierdoor mogelijk. Opvallend is wel dat er maar beperkt gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheid van projectsubsidies voor kunstenaars.

De bijdrage die vanuit deze bestedingscategorie aan Diepenheim wordt verstrekt biedt de Kunstvereniging Diepenheim een structurele zekerheid voor uitvoering van het kwalitatief hoogstaande programma met landelijke uitstraling. Nadelen zijn het beperkte contact tussen Diepenheim en de provincie en het grote beslag dat deze convenantsbijdrage op het beschikbare budget voor de kleinere gemeenten legt. De provinciale Adviescommissie beeldende kunst heeft kritiek op het ontbreken van provinciale artistieke toetsing van het programma van Diepenheim.

1.4 Projectsubsidies voor activiteiten met een bovenlokaal karakter

Deze subsidie categorie is gecreëerd vanuit de opvatting dat de gemeenten (met name de vijf grote gemeenten) de geldstromen vooral breed zullen inzetten ter versterking van de beeldende kunst infrastructuur. Hierdoor zouden grootschalige en ambitieuze activiteiten in de knel kunnen komen. Omdat dit ongewenst wordt geacht is hiervoor een aparte subsidie categorie in het leven geroepen. Het Rijk heeft immers ook aangegeven dat er door met name provincies aandacht moet worden besteed aan meer grootschalige activiteiten.

Voor de projectsubsidies ten behoeve van bovenlokale activiteiten (manifestaties en tentoonstellingen met een bovenlokaal belang in met name de vijf grote steden) was in 1993 f 75.000,- beschikbaar en van 1994 tot en met 1996 f 100.000,-.

terugblik en toelichting

De projectsubsidies voor activiteiten met een bovenlokaal karakter worden met name toegekend aan de grote manifestaties in de convenantsteden. De mogelijkheid om in bijzondere gevallen activiteiten te ondersteunen die "boven de macht van de stad" gaan werkt goed. Voorbeelden van manifestaties die mede met provinciale subsidie mogelijk zijn gemaakt zijn de Fotobiënnale, het Tartfestival en activiteiten van Stichting De Bank in Enschede. De manifestatie Windows 96 en activiteiten van Planet Art en The Virtual Room in Hengelo, de manifestatie "De betovering van de Suikerberg" in Zwolle en de grafiekbeurs in Deventer.

De term bovenlokaal wekt echter verwarring en wordt vaak zuiver geografisch opgevat terwijl ook de artistieke uitstraling bovenlokaal moet zijn. De term zal daarom beter moeten worden omschreven.

1.5 Subsidie Stichting Samenwerkende Overijsselse Kunstuitleencentra

De Stichting Samenwerkende Overijsselse Kunstuitleencentra (SSOK), waaronder de uitlenen in Enschede, Zwolle, Deventer, Almelo, Hengelo en Hardenberg ressorteren, ontvangt sinds 1975 een subsidie van de provincie in de personeelskosten. Deze geldstroom is gebaseerd op een door provinciale staten in 1975 vastgestelde subsidieregeling waarin de hoogte van de subsidie wordt gekoppeld aan het aantal abonnees van een kunstuitleencentrum met een bovengrens van 50% subsidie in de personeelskosten van maximaal 2 formatieplaatsen.

Deze subsidieregeling is gekoppeld aan vier kunstuitleencentra (Zwolle, Deventer, Enschede en Almelo). De eind jaren tachtig in Hengelo en Hardenberg opgestarte uitleencentra vallen niet onder deze regeling.

Sinds 1985 ontvangt de SSOK tevens een subsidie in de kosten voor het verwerven van kunstwerken hetzij door huur hetzij door koop.

In het Beleidsplan 1993-1996 is het voornemen uitgesproken een onderzoek te verrichten naar de mogelijkheden tot samenwerking en/of organisatorische integratie van de kunstuitleencentra in Deventer, Zwolle, Hengelo, Almelo, Hardenberg en Enschede. De samenwerking en/of integratie zou moeten leiden tot verbetering van de efficiency en de kwaliteit van deze in Overijssel gevestigde uitleencentra. Doel van de provincie is dat er een heldere structuur ontstaat. Uitgegaan is van een gefaseerde aanpak van het onderzoek met als eindresultaat een uitgewerkt model en een voorstel voor de implementatie van het model. Het eindresultaat dient een duidelijk beeld te geven van de juridische, financiële en personele gevolgen. Aangekondigd wordt de onderzoeksresultaten in 1993 te presenteren. Het idee voor dit onderzoek ontstond in de inspraakperiode van de nota en werd zowel door de SSOK als door de vestigingsgemeenten gevraagd.

Daarnaast wil de provincie dat de subsidiesystematiek wordt verduidelijkt, zowel door het samenvoegen van verwervings- en exploitatiesubsidies als door het invoeren van budgetsubsidie.

Aan de Stichting Samenwerkende Overijsselse Kunstuitleencentra werd in 1993 voor het verwerven van beeldende kunst een subsidie verstrekt van f 375.000,- en f 300.000,- van 1994 tot en met 1996.

Vanuit autonome middelen ontving de Stichting Samenwerkende Overijsselse Kunstuitleencentra een subsidie als bijdrage in de exploitatiekosten (personeel) van f 184.000,- per jaar.

terugblik en toelichting

Het onderzoek dat werd aangekondigd in het Beleidsplan beeldende kunst 1993-1996 naar samenwerking en mogelijke integratie van de kunstuitlenen verscheen in 1993 en staat bekend als het rapport Winters. In dit rapport werd een ontwikkeling voorgestaan naar een provinciale kunstuitleenorganisatie. In de gesprekken die volgden met de betrokken gemeenten en uitlenen bleek hiervoor geen draagvlak te bestaan. Met name de gemeenten waar de kunstuitleen onderdeel is van de gemeentelijke organisatie voelden weinig voor de reorganisatie naar een provinciale kunstuitleen met filialen.

De bezuiniging op de verwervingssubsidie aan de SSOK werd met ingang van 1995 ingevoerd. Provinciale staten besloten eveneens de exploitatiesubsidie per 1 januari 1997 met f 100.000,- te korten ten gunste van de extra structurele exploitatiekosten na uitbreiding van Museum Het Nijenhuis. Achterliggend idee was dat samenwerking van de kunstuitlenen zou leiden tot efficiënter en goedkoper werken. Na het afwijzen door gemeenten en kunstuitleencentra van een ontwikkeling naar een provinciale kunstuitleenorganisatie werd door de provincie aangegeven dat de resterende exploitatiesubsidie met ingang van 1997 alleen zou worden toegekend aan die uitlenen die bereid waren tot samenwerking, harmonisering en efficiencyverbetering.

De kunstuitlenen in West-Overijssel dienden een voorzet tot harmonisatie en samenwerking in. De provincie gaf de Stichting Kunst & Cultuur Overijssel de opdracht het samenwerkings- en harmonisatieproces te begeleiden. Inmiddels heeft dit tot concreet resultaat gehad dat de uitlenen van Zwolle en Hardenberg zijn gefuseerd. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt om samen te werken op het gebied van collectievorming (gemeenschappelijke selectierondes, uniforme samenstelling selectiecommissies, gelijkgeschakeling huurvergoedingen etc.) promotie, voorlichting en educatie. Het project is afgerond met de notitie "Naar de Praktijk" (meer informatie over deze notitie is te verkrijgen bij de Stichting Kunst & Cultuur Overijssel).

De uitleencentra in Twente hebben een convenant afgesloten waarin afspraken zijn gemaakt over samenwerking op de volgende gebieden: harmonisatie tarieven, harmonisatie huurcondities, marketing/publiciteit en opdrachtverlening.

De verwervingssubsidie en subsidie in de personeelskosten aan de SSOK zijn met ingang van 1995 gebudgetteerd.

Wij zijn van mening dat het subsidiëren van kunstuitleencentra een uitstekend instrument is gebleken voor spreiding en publieksparticipatie. Wel zien wij met enige zorg dat het aantal abonnementen daalt. Deze ontwikkeling is niet alleen zichtbaar in Overijssel, maar is een landelijke trend.

Meermalen hebben wij erop gewezen dat een kunstuitleen een tamelijk kunstenaarsonvriendelijke instelling is. Uit het rapport van het KCO (Naar de Praktijk) blijkt echter dat het totaal aan vergoedingen aan kunstenaars van de uitleencentra in Zwolle en Deventer in verhouding tot de provinciale verwervingssubsidie gelijk of meer is.

Op bovenstaande ontwikkelingen komen wij in hoofdstuk 2 nog terug.

1.6 Provinciale aankopen en opdrachten op het terrein van de beeldende kunst

De provinciale kunstcollectie is door omvang en samenstelling van een bijzondere betekenis geworden. Binnen Overijssel is het de belangrijkste collectie van hedendaagse beeldende kunst in openbaar bezit. Nadruk ligt op de vernieuwende en museale uitingen van beeldende kunst en uitgesproken wordt dit beleid voort te zetten.

In het Beleidsplan 1993-1996 werd het voornemen uitgesproken om het provinciale aankoop- en opdrachtenbeleid in een meer museale context te plaatsen. De omvang en kwaliteit van de collectie stelt steeds hogere eisen aan beheer en conservering. Het voornemen werd uitgesproken om de advisering van het aankoop- en opdrachtenbeleid te laten doen door de aankoopcommissie van Museum Het Nijenhuis/Stichting Hannema de Stuersfundatie en ook de beheerstaak over te dragen aan dit museum.

Ook werd in het beleidsplan uitgesproken te bezien in hoeverre er mogelijkheden bestaan om binnen provinciale weg- en waterbouwprojecten opdrachten aan beeldende kunstenaars te verstrekken.

Voor provinciale aankopen en opdrachten was ten laste van de rijksbijdrage in 1993 f 72.000,- beschikbaar en van 1994 tot en met 1996 f. 97.000,- per jaar.

Vanuit de autonome middelen was een budget beschikbaar voor provinciale aankopen en opdrachten van f 97.000,- (exclusief indexering) per jaar.

terugblik en toelichting

In 1993 werd het beheer en de uitbreiding van de provinciale kunstcollectie overgedaan aan Museum Het Nijenhuis/Hannema-de Stuersfundatie. Bij de overdracht van beheer en uitbreiding is met de Hannema-de Stuersfundatie een overeenkomst gesloten die de relatie tussen de uitgangspunten van het provinciaal beeldend kunstbeleid en het aankoopbeleid waarborgt. Met ingang van 1994 worden de aankoopbudgetten als subsidie toegekend aan de Hannema-de Stuersfundatie. De Hannema-de Stuersfundatie is daarmee volledig verantwoordelijk geworden voor beheer, uitbreiding en presentatie van de Collectie Overijssel. De Hannema-de Stuersfundatie heeft door deze constructie haar aankoopbudget kunnen verhogen met een subsidie van de Mondriaanstichting.

De collectie wordt aan het publiek gepresenteerd in het provinciehuis, in Museum Het Nijenhuis en in de Bergkerk Deventer. De programmering van de Bergkerk staat onder verantwoordelijkheid van de Hannema-de Stuersfundatie.

Met ingang van 1995 is de verantwoordelijkheid voor de besteding van f 20.000,- van het aankoopbudget weer bij het provinciaal bestuur ondergebracht, omdat de aankopen en opdrachten ten laste van dit budget vaak niet pasten in het collectiebeleid van de Hannema-de Stuersfundatie.

De autonome inzet is tot en met 1996 50 % van de aankoopsubsidie gebleven.

Tweemaal werd een percentageregeling toegepast. In Dalfsen werd de kunstenaar Marijke de Goeij ingeschakeld bij de Vechtbrug. Bij de voorbereidingen van de nieuwbouw van de Heerenbrug in Steenwijk is de kunstenaar Peter van Kempen betrokken.

1.7 Provinciale adviescommissie beeldende kunst/artistieke toetsing en uitvoeringskosten

De voorwaarde dat de gelden slechts besteed mogen worden aan kunst van een voldoende artistiek niveau blijft onverminderd van kracht. Gezien ons standpunt dat de overheid zich geen oordeel dient aan te meten over de kwaliteit van kunst laten wij ons adviseren over de kwaliteit van de beeldende kunst door een onafhankelijke commissie van deskundigen op het terrein van de beeldende kunst. De commissie heeft ons de afgelopen vier jaar geadviseerd over verzoeken van derden om een provinciaal subsidie en begeleidde de selectie van een kunstenaar voor de kunsttoepassing Heerenbrug. Steeds hebben wij de artistieke adviezen van de commissie overgenomen. Sedert 1988 wordt de commissie voorgezeten door de heer J. Ritsema, (sinds kort gepensioneerd) burgemeester van Bergen (NH).

Van de rijksbijdrage beeldende kunst mag door de provincie 7% worden gereserveerd voor uitvoeringskosten. In de periode 1993-1996 is een bedrag van f 68.000,- hiervoor gereserveerd. Dit is minder dan het toegestane percentage. Uit de uitvoeringskosten wordt jaarlijks f 20.000,- toegekend aan de Hannema-de Stuersfundatie/Museum Het Nijenhuis voor de kosten van de aankooptaak. De kosten van de provinciale Adviescommissie beeldende kunst worden betaald uit de uitvoeringskosten. De overige kosten (secretariaat, accountant etc.) niet.

terugblik en toelichting

Blijvend stellen wij ons op het standpunt dat de overheid zich geen oordeel dient aan te meten over de kwaliteit van kunst. De beoordeling hiervan dient overgelaten te worden aan een onafhankelijke en terzake kundige instantie. Wij zijn van mening dat de provinciale adviescommissie ons in de afgelopen jaren op een kundige wijze heeft geadviseerd over het artistieke niveau van de uitingen van beeldende kunst.

De samenstelling van de provinciale Adviescommissie beeldende kunst is op één punt gewijzigd. De toevoeging van een vertegenwoordiger van de Culturele Raad Overijssel als waarnemer van de commissie is beëindigd, omdat het risico op een situatie van belangenverstrengeling aanwezig was.

Het jaarlijks beschikbare budget voor de uitvoeringskosten wordt zelden geheel besteed. Het restant wordt, in overleg met de provinciale Adviescommissie beeldende kunst, ingezet voor bijzondere projecten.

2. HET BEELDENE KUNST EN VORMGEVINGSBELEID IN DE PERIODE 1997-2000

Bij het formuleren van de beleidsuitgangspunten voor de periode 1997-2000 en de bestedingscategoriën zijn wij uitgegaan van de rijksvoorwaarden 1993-2000, de hoogte van de huidige rijksbijdrage aan de provincie en het voor de periode 1997-2000 afgesloten IPO/VNG-convenant.

2.1 Algemene uitgangspunten

Rekening houdend met de evaluatieve kanttekeningen in hoofdstuk 2 hebben wij onderstaande uitgangspunten geformuleerd voor het in de periode 1997-2000 te voeren beeldende kunst- en vormgevingsbeleid:

- A. de subsidie van de provincie dient ter bekostiging van voorzieningen in de provincie die tot doel hebben de mogelijkheden voor productie, spreiding en afname van werken van beeldende kunst en vormgeving te bevorderen (rijksvoorwaarde);
- B. de subsidie is bestemd voor beeldende kunst en vormgeving van een voldoende artistiek niveau (rijksvoorwaarde);
- C. er wordt geen subsidie verstrekt voor bekostiging van tegemoetkomingen in beroepskosten van beeldende kunstenaars, voor welke kosten de mogelijkheid van een vergoeding openstaat bij het landelijke fonds voor beeldende kunst, bouwkunst en vormgeving in Amsterdam, tenzij de tegemoetkoming verleend wordt in de uitvoeringskosten van een bepaald project (rijksvoorwaarde);
- D. het provinciaal beleid is met name gericht op de bevordering van de toegankelijkheid van beeldende kunst en vormgeving in Overijssel alsmede op vergroting van de mogelijkheden voor de bevolking in Overijssel om kennis te nemen van uitingen van beeldende kunst en vormgeving;
- E. de beeldende kunstenaars en vormgevers in Overijssel verdienen bijzondere aandacht;
- F. de werken van beeldende kunst en vormgeving die middels een subsidie worden verworven of gerealiseerd dienen op een openbaar toegankelijke plek tentoongesteld te worden;
- G. de promotie van de Overijsselse beeldende kunst en vormgeving buiten de provincie Overijssel verdient aandacht.

Als toelichting merken wij nog op:

De tevredenheid over de beleidsuitgangspunten in de voorgaande periode (1993-1996) heeft geresulteerd in maar zeer beperkte wijzigingen. De voornaamste wijziging betreft het toevoegen van vormgeving in de uitgangspunten. Met ingang van 1994 zijn de lagere overheden verplicht de rijksbijdrage ook voor vormgevingsbeleid in te zetten. In Uitgangspunt D is "met name" toegevoegd om uitgangspunt G de promotie van de Overijsselse kunstenaars, vormgevers en initiatieven naar elders in Nederland en het buitenland mogelijk te maken. In uitgangspunt F is "gerealiseerd" toegevoegd voor kunstwerken die in opdracht zijn vervaardigd.

2.2 De kunstuitlenen in Overijssel

In hoofdstuk II hebben wij al de ontwikkelingen aangegeven in het beleid ten aanzien van de kunstuitlenen in Overijssel. Naast deze ontwikkelingen zijn voor het toekomstig beleid nog een aantal zaken van belang.

Met de fusie van de uitleen van Hardenberg en Zwolle verkeert alleen de uitleen in Hengelo nog in de uitzonderingspositie waarbij de verwervingssubsidie aan een vast budget is gebonden en geen subsidie in de personeelskosten wordt toegekend.

Ook van belang is de wens van de gemeente Steenwijk een kunstuitleen te realiseren. Vanuit de provincie zijn twee voorwaarden gesteld. Ten eerste dependancevorming van de kunstuitleen Zwolle. Ten tweede het aantonen van de behoefte van de inwoners van Steenwijk aan een kunstuitleen. Aan beide voorwaarden is voldaan met een onderzoek verricht in opdracht van de

gemeente. De gemeenteraad van Steenwijk zal zich in november 1996 uitspreken over de dekking van de structurele kosten. Vestiging van een dependance in Steenwijk betekent voor de kunstuitleen Zwolle een eenmalige extra financiële investering in de collectievorming. Met de vestiging van een kunstuitleen in Steenwijk beschouwen wij de spreiding van/en het aantal kunstuitleencentra als voldoende.

Gegeven de uitgangspunten van het instrument kunstuitleen (spreiding, participatie, educatie en de inkomensvorming van kunstenaars), de voorwaarde voor een heldere/duidelijke subsidiestructuur en de tendens in enkele gemeenten om de kunstuitleen om te vormen tot een centrum beeldende kunst en de uitkomsten van de samenwerkingsprojecten in Twente en West-Overijssel hebben wij ons toekomstig beleid bepaald.

De provincie heeft als primaire verantwoordelijkheid de collectieverwerving. De exploitatie en accommodatie van de kunstuitleencentra zien wij als primaire verantwoordelijkheid van de gemeenten. Daarom hebben wij het voornemen de verwervingssubsidie en (het restant van) de exploitatiesubsidie samen te voegen als verwervingssubsidie inclusief organisatiekosten verwerving. Dit budget zal naar rato van het aantal particuliere/publieke abonnementen verdeeld worden over de kunstuitleencentra van Zwolle (inclusief Hardenberg en onder voorbehoud Steenwijk), Hengelo, Deventer, Almelo en Enschede. De subsidie zal als budgetsubsidie worden verstrekt. Budgetafspraken worden met elke kunstuitleen afzonderlijk aangegaan, waarbij afspraken zullen worden gemaakt over kwaliteit, vernieuwing, huurvergoedingen etc. Deze verandering van subsidierelatie betekent dat de in 1975 aan de subsidiëring gestelde voorwaarde dat een gezamenlijke stichting (SSOK) de subsidie zou verdelen komt te vervallen.

De ondersteuning van de kunstuitleencentra en de ondersteuning en stimulering van de samenwerking tussen de uitleencentra voegen wij als nieuwe steunfunctie toe aan de Stichting Kunst & Cultuur Overijssel. De kunstuitleencentra geven zelf aan hier weinig of geen tijd voor te hebben. Het KCO heeft de expertise in huis. De steunfunctie betekent een wijziging in de prioriteitsstelling van de steunfunctie beeldende kunst en kan daarmee budgettair-neutraal worden doorgevoerd. De steunfunctie zal bestaan uit:

- * begeleiden en stimuleren van de samenwerking en harmonisering tussen de uitleencentra in Overijssel;
- * het ontwikkelen en laten rouleren van (voorbeeld-)projecten op het gebied van educatie en promotie, tentoonstellingen, cursusprogramma's, lezingen etc. (hier kan samenwerking worden aangegaan met het project Kunst op School);
- * het om de 2 à 3 jaar organiseren van een tentoonstelling van de beeldende kunst in Overijssel voor onder andere de selectie van aankopen en huur voor de kunstuitleencollecties;
- * het inzetten en toegankelijk maken van het documentatiecentrum beeldende kunst en vormgeving onder andere door automatisering.

Wij stellen ons voor dat een aantal vertegenwoordigers van de uitlenen in Overijssel een adviesgroep vormt voor het optimaal functioneren van de steunfunctie. Halverwege de beleidsplanperiode zal een evaluatie plaatsvinden van het functioneren van de steunfunctie. Het evaluatieonderzoek zal worden uitgezet onder de kunstuitlenen en de betrokken gemeenten (gebruikers).

De provincie staat positief ten opzichte van de ontwikkeling van Centra Beeldende Kunst met een regionale uitstraling, maar wij zien dit primair als een stedelijke verantwoordelijkheid. De eerdergenoemde steunfunctie kan wel ondersteuning bieden in de ontwikkeling van de uitlenen tot een breder centrum en de organisatie van activiteiten. De inbedding van de kunstuitleen in een centrum vraagt, gezien de subsidierelatie, een provinciale betrokkenheid en vereist overleg. De eerste gemeente waarmee wij dit overleg hebben gestart is Deventer.

Gezien het feit dat wij nu weten dat de uitbreiding van Het Nijenhuis later gerealiseerd zal worden en niet voor 1 januari 1998 gereed zal zijn wordt de bezuiniging op (voorheen) de exploitatiesubsidie getrapd ingevoerd met een korting van f 50.000,- in 1997 en nog eens f 50.000,- in 1998. Het restantbudget culturele infrastructuur (f 70.000,-) dat in 1996 door ons is gereserveerd voor de samenwerking/harmonisering kunstuitleencentra zal voor een deel bestemd worden voor een extra

Recapitulatie:

Vast bedrag 459,676,—
Additioneel 262.015,—

Afgerond totaal 720.000,— (721.691,—)

De provincie en de vijf grote steden voeren beeldend kunstbeleid met hetzelfde doel. Beeldende kunst van goede kwaliteit, activiteiten waar het publiek kan kennismaken met beeldende kunst en vormgeving, het bevorderen van de positie van de beeldende kunstenaar etc. Gezien het gezamenlijke doel wordt vanuit de provincie het initiatief genomen tot meer overleg met de vijf grote steden voor een betere coördinatie en afstemming van beleid en beleidsinstrumenten. Meermalen ontvangen wij immers signalen dat er "gaten" zitten tussen de provinciale en gemeentelijke subsidiemogelijkheden. Daarnaast kunnen gezamenlijk ontvangen subsidieaanvragen besproken worden en nieuwe ideeën worden getoetst. Onderwerpen die onzes inziens hiervoor in aanmerking komen zijn bijvoorbeeld het flankerend beleid beeldende kunstenaars en vormgevingsbeleid.

Alle vijf grote gemeenten dienen als voorwaarde voor continuering van de provinciale bijdrage een beleidsplan beeldende kunst en vormgeving (1997-2000) bij de provincie in te dienen. Over de jaarlijkse verantwoording aan de provincie voor de verantwoording van de besteding van de rijksbijdrage door provincie aan rijk wordt veel geklaagd en gemopperd. De eisen die gesteld worden aan de afrekening zijn een zaak van het departement. Ook wij hebben aangedrongen op een vereenvoudiging.

voornemen

- * Met Enschede, Hengelo, Almelo, Deventer en Zwolle worden nieuwe convenanten afgesloten op basis van het IPO/VNG-convenant 1997-2000. Hiervoor moeten de vijf gemeenten (concept) beleidsplannen indienen.
- * Met de vijf convenantsteden zal twee keer per jaar overleg gevoerd worden voor afstemming van het beeldende kunst- en vormgevingsbeleid in Overijssel.
- * Het toegenomen inwoneraantal in de vijf convenantgemeenten betekent een hogere bijdrage. Indien dit in de rijksbijdrage aan de provincie niet wordt gecompenseerd zal het verschil in mindering worden gebracht op de bestedingscategorie "bovenlokaal".

2.3.3 Diepenheim

De gemeente Diepenheim ontvangt op basis van een convenant f 80.000,— per jaar voor de Kunstvereniging Diepenheim. Het convenant heeft een geldigheidsduur tot en met 1996. De f 80.000,— wordt jaarlijks in mindering gebracht op de bestedingscategorie "stimulering en ondersteuning gemeentelijk beeldende kunstbeleid in de 40 overige gemeenten". De positieve ontwikkeling in de andere kleinere gemeenten roept bij ons de vraag op of de specifieke positie van Diepenheim, ook gezien het beslag dat het convenant op de bestedingscategorie voor de "kleinere gemeenten" legt, nog wel terecht is. Voor het beleid in de komende jaren hebben wij ons de vraag gesteld of de bescherming die Diepenheim door het convenant van ons krijgt niet voor een deel moet worden weggenomen. Dit zou betekenen dat Diepenheim voor een deel van haar subsidie de concurrentie aan zal moeten gaan met de andere kleinere gemeenten.

Voor de komende periode is de gemeente Diepenheim daarom de vraag voorgelegd waar zij de voorkeur aan geeft. Voortzetting van de relatie met een convenant of een lager jaarlijks subsidiebedrag met de mogelijkheid nog extra van de subsidieregelingen gebruik te maken (vergelijk De kunstenaarsinitiatieven).

De gemeente Diepenheim heeft gezien de structurele zekerheid voorkeur voor voortzetting van het convenant. Wij zijn bereid daarmee in te stemmen met de beperking dat het convenant vooralsnog voor twee jaar wordt afgesloten. Eind 1998 volgt dan een nieuw overleg met de gemeente Diepenheim en de Kunstvereniging over de jaren 1999-2000. Het beroep dat de overige 39 gemeenten op de bestedingscategorie "kleinere gemeenten" doen zal bij een eventuele voortzetting

een rol spelen.

voornemen

* Met de gemeente Diepenheim wordt een nieuw convenant afgesloten voor een bijdrage van f 80.000,- per jaar. Het convenant wordt voor twee jaar afgesloten. Eind 1998 wordt de verlenging van het convenant opnieuw bekeken.

2.3.4 De overige 39 gemeenten in Overijssel

Een opvallend aspect in Overijssel is het groot aantal kleinere gemeenten dat een actief beeldende kunstbeleid voert of bijzondere initiatieven binnen de gemeentegrenzen kent. Wij blijven het dan ook van belang vinden om mogelijkheden te scheppen voor deze gemeenten om een actief en kwalitatief beeldende kunstbeleid te voeren. Wij zijn daarom van mening dat wij ook in de komende planperiode financieel moeten kunnen participeren in initiatieven die buiten de vijf grootste gemeenten plaatsvinden. Een substantieel deel van de rijksbijdrage zal hier dan ook voor bestemd blijven.

Omdat wij goede ervaringen hebben opgedaan met de flexibiliteit van één bestedingscategorie voor de niet-convenantgemeenten wordt dit in de periode 1997-2000 gecontinueerd. De onderdelen van de bestedingscategoriën zullen zijn:

- * *Opdrachten en onder voorwaarden aankopen op het terrein van de beeldende kunst en vormgeving, uitsluitend te verlenen door de gemeentebesturen van de 39 kleinere Overijsselse gemeenten.*
- * Manifestaties en tentoonstellingen beeldende kunst en vormgeving in de 39 kleinere Overijsselse gemeenten.
- * *Projectsubsidies voor individuele beeldende kunstenaars die wonen en werken in de 39 kleinere Overijsselse gemeenten.*
- * Kunstenaarsinitiatieven in de 39 kleinere Overijsselse gemeenten.

De wijzigingen ten opzichte van de vorige planperiode betreffen de expliciete toevoeging van *vormgeving bij opdrachten en manifestaties* (zie hiervoor ook 2.7 vormgevingsbeleid) *en het toevoegen van de mogelijkheid ook voor het aankopen van kunst in de openbare ruimte subsidie te ontvangen.* Daarbij is binnen deze bestedingscategorie apart een mogelijkheid gecreëerd voor maximaal 5 kunstenaarsinitiatieven in Overijssel om een basissubsidie te verkrijgen van maximaal f 10.000,- per jaar. De basissubsidie wordt voor twee jaar toegekend. Daarbovenop kunnen de kunstenaarsinitiatieven jaarlijks subsidie aanvragen voor manifestaties en tentoonstellingen (zie hiervoor 2.9 kunstenaarsinitiatieven). Meer nog dan voorheen zal bij de ingediende subsidieaanvragen gelet worden op de eigen gemeentelijke investering in het voorgedragen project. Zonodig wordt hierover met de betreffende gemeente contact gezocht. Dit geldt zeker voor de nieuwe mogelijkheid voor kunstenaarsinitiatieven om een vaste basissubsidie te verkrijgen. Ons streven is dat de betrokken gemeente (zo deze dat al niet doet) een minstens vergelijkbaar bedrag aan het kunstenaarsinitiatief ter beschikking stelt.

Voor de kleinere gemeenten blijft het mogelijk gebruik te maken van de deskundigheid van de Stichting Kunst & Cultuur Overijssel. Zowel bij de formulering en begeleiding van kunstopdrachten als bij de advisering over een beeldende kunst beleid.

voornemen

- * In de periode 1997-2000 wordt de bestedingscategorie "kleinere gemeenten" gecontinueerd.
- * De onderdelen van de bestedingscategorie worden uitgebreid met een basissubsidie voor maximaal 5 kunstenaarsinitiatieven.
- * Meer dan voorheen zal bij de ingediende subsidieaanvragen gelet worden op de eigen gemeentelijke investering.

2.4 Stichting Kunst & Cultuur Overijssel

De Stichting Kunst & Cultuur Overijssel heeft de ambitie tot het vormen van een Overijssels Centrum voor Beeldende Kunst. In de nieuwe gezamenlijke huisvesting van het KCO en de Kunstuitleen Zwolle in de oude binnenstad van Zwolle zal het OCBK, in de plannen van het KCO, daadwerkelijk gaan functioneren. Het OCBK komt voort uit een samenvoeging van het documentatiecentrum beeldende kunst (inclusief het consulentenschap) en de Tentoonstellingsdienst Overijssel.

Wij kunnen instemmen met de benaming Centrum voor Beeldende Kunst Overijssel. Wij zijn wel van mening dat de regionaal werkende kunstuitleen Zwolle in de nieuwe huisvesting duidelijk onderscheiden moet worden van het provinciaal werkende KCO.

De taken van het KCO op het gebied van de beeldende kunst en vormgeving in de periode 1997-2000 zijn:

- * Provinciaal Documentatiecentrum Beeldende Kunst en Vormgeving:
 - uitbreiden met vormgevers uit Overijssel;
 - selectie en updaten;
 - openstelling en begeleiding/advisering bezoeker;
 - promotie van de Overijsselse kunstenaar en vormgever en van het centrum zelf;
 - automatisering.
- * Tentoonstellingsdienst Overijssel.
- * Steunfunctie Kunstuitlenen.
- * Ondersteunen van de positie van beeldende kunstenaars in Overijssel.
 - ontwikkeling van cursussen;
 - bemiddeling in opdrachten/aankopen;
 - (smal) flankerend beleid.
- * Begeleiding kunstopdrachten kleinere gemeenten/publieke opdrachtgevers.
- * De organisatie van grote Overijsselse Manifestaties (in overleg met provincie in verband met mogelijke subsidie):
 - overzicht Overijsselse kunstenaars;
 - overzicht Overijsselse vormgevers.
- * Advisering kunstbeleid/projecten en manifestaties in de kleinere gemeenten. De advisering zien wij als een taak van het KCO. Bij de begeleiding van de uitvoering gaan wij er van uit dat de betreffende gemeente een vergoeding in rekening wordt gebracht.

De steunfunctie kunstuitleencentra (nader omschreven in 2.2) betekent een wijziging in de prioriteiten beeldende kunst van het KCO en kan daarom budgettair-neutraal worden ingevoerd.

De taken en werkzaamheden van het KCO moeten uitvloeisel zijn van het provinciaal beleid voor de steunfunctie kunst en cultuur in het algemeen en in dit kader van de provinciale beleidsuitgangspunten beeldende kunst en vormgeving. Dit wordt ondervangen door ten eerste per beleidsterrein aan te geven wat de verwachte werkzaamheden/bijdrage aan de uitvoering van beleid van het KCO zijn en vervolgens worden per jaar prestatieafspraken gemaakt over de voorgenomen werkzaamheden, personeelsinzet en resultaten. Door deskundigheid, contacten etc. kan het voorkomen dat nieuwe ideeën en plannen voor projecten ontstaan. Zaak is echter dat dit altijd voorbesproken wordt met de provincie.

De beeldende kunst is nu eenmaal een beweeglijke sector en de kans is groot dat nieuwe initiatieven zich zowel aandienen bij de provincie als bij het KCO. Om hier slagvaardig mee om te kunnen gaan is regelmatig overleg van groot belang.

voornemen

- * De taken van het KCO op het gebied van de beeldende kunst en vormgeving in de periode 1997-2000 zijn:
 - Provinciaal Documentatiecentrum Beeldende Kunst en Vormgeving;
 - Tentoonstellingsdienst Overijssel;
 - Steunfunctie Kunstuitlenen;
 - Ondersteunen van de positie van beeldende kunstenaars in Overijssel;
 - Begeleiding kunstopdrachten kleinere gemeenten/publieke opdrachtgevers;
 - De organisatie van grote Overijsselse Manifestaties (in overleg provincie in verband met mogelijke subsidie);
 - Advisering kunstbeleid/projecten en manifestaties in de kleinere gemeenten.

2.5 De provinciale kunstcollectie/Collectie Overijssel

Werd in 1993 al aangekondigd dat het beheer en de uitbreiding van de provinciale kunstcollectie zou worden overgedaan aan Museum Het Nijenhuis/Hannema-de Stuersfundatie, met ingang van 1994 worden de aankoopbudgetten als subsidie toegekend aan de Hannema-de Stuersfundatie. De Hannema-de Stuersfundatie is daarmee volledig verantwoordelijk geworden voor beheer, uitbreiding en presentatie van de Collectie Overijssel.

De overeenkomst afgesloten bij de eerdere overheveling van de taken beheer, conservering en uitbreiding is blijven gelden in de nieuwe constructie.

De collectie wordt aan het publiek gepresenteerd in het provinciehuis, in museum Het Nijenhuis en in de Bergkerk Deventer. De programmering van de Bergkerk staat onder verantwoordelijkheid van de Hannema de Stuersfundatie.

Voor de verwachte hogere structurele exploitatiekosten na uitbreiding van Het Nijenhuis zou per 1 januari 1997 het autonome aankoopbudget worden verminderd met f 50.000,-. Inmiddels weten wij dat de realisatie van de uitbreiding niet voor 1 januari 1998 gereed zal zijn. De vermindering van het autonome aankoopbudget zal daarom met tenminste één jaar worden uitgesteld.

Een evaluatie van de eerder afgesloten overeenkomst en het aankoopbeleid zal apart van dit beleidsplan en in overleg met de Hannema-de Stuersfundatie, plaatsvinden.

Met ingang van 1995 is f 20.000,- van het aankoopbudget (onderdeel rijksbijdrage) teruggevloeid naar de provincie. Dit budget wordt ingezet voor kleinschalige aankopen/opdrachten door het provinciaal bestuur. De artistieke toetsing wordt gedaan door de Adviescommissie beeldende kunst.

Het budget zal in de komende jaren vooral in de opdrachtsfeer worden besteed met aandacht voor opdrachten aan vormgevers.

voornemen

- * *Een evaluatie van de eerder afgesloten overeenkomst en het aankoopbeleid zal apart van dit beleidsplan, en in overleg met de Hannema de Stuersfundatie, plaatsvinden.*
- * De vermindering van het autonome aankoopbudget met f 50.000,- zal met tenminste één jaar worden uitgesteld.

2.6 Provinciale kunstopdrachten

In het Beleidsplan beeldende kunst 1993-1996 werd reeds aangegeven dat bekeken zou worden of kunstopdrachten zouden kunnen worden verstrekt bij grote provinciale weg- en waterbouwprojecten. In 1994 werd een kunstopdracht gerealiseerd bij de Vechtbrug in Dalfsen. Inmiddels is ook bij de toekomstige nieuwbouw van de Heerenbrug te Steenwijk een kunstenaar betrokken.

De percentageregeling is een prima instrument om als overheid meer aandacht te besteden aan beeldende kunst én vormgeving.

Vanuit het Rijk en de Raad voor Cultuur is kritiek geuit op het gebrekkig toepassen van de percentageregeling door de lagere overheden, omdat juist deze regeling autonome investeringen in de beeldende kunst mogelijk maakt.

Daarom kondigen wij een onderzoek aan naar de mogelijkheid van invoering van de percentageregeling op provinciale (ver-)nieuwbouw, aanleg wegen en fietspaden etc. Onze voorkeur gaat hierbij uit naar budgetvorming met de vrijkomende gelden voor beeldende kunst en vormgeving waardoor een bewuste inzet van de middelen mogelijk wordt.

Bij de besteding van gelden uit het budget denken wij aan:

- geïntegreerde kunsttoepassingen;
- landschappelijke ingrepen (bijvoorbeeld land-art);
- vormgevingsopdrachten.

In 1997 zal een aparte notitie over de mogelijkheid van brede invoering van een percentageregeling met een voorstel voor de inzet van de middelen, een planning en de organisatie van de werkwijze verschijnen.

Met ingang van 1995 is f 20.000,- van de rijksbijdrage jaarlijks bestemd voor kleinschalige aankopen en opdrachten door het provinciaal bestuur. De artistieke toetsing wordt gedaan door de provinciale Adviescommissie beeldende kunst. Het budget zal de komende jaren vooral in de opdrachtsfeer worden ingezet. Bij de realisering van een budget kunst- en vormgevingsopdrachten zal dit budget hieraan worden toegevoegd.

voornemen

* In 1997 zal een aparte notitie over de mogelijkheid van brede invoering van een percentageregeling met een voorstel voor de inzet van de middelen, een planning en de organisatie van de werkwijze verschijnen.

* Bij de realisering van een budget kunst- en vormgevingsopdrachten door brede invoering van de percentageregeling wordt het budget van f 20.000,- voor kleinschalige aankopen en opdrachten hieraan toegevoegd.

2.7 Vormgevingsbeleid

Met ingang van 1994 is 1/20 van de rijksbijdrage beeldende kunst bestemd voor vormgeving. De lagere overheden worden door het ministerie en de raad voor cultuur gestimuleerd een vormgevingsbeleid te voeren. Hierover moet sinds 1994 ook verantwoording worden afgelegd aan het Rijk. Onder vormgeving wordt verstaan: toegepaste kunst, interieurvormgeving, modevormgeving, grafische vormgeving en industrieel ontwerpen. Het rijksbeleid richt zich op:

- het scheppen van voorwaarden opdat de vormgevingskwaliteit van het aanbod wordt verhoogd;
- het stimuleren van de vraag naar - en de belangstelling voor - goed vormgegeven produkten;
- het bevorderen van de discussie over vormgeving en ontwerpen op een hoog niveau.

In de provincie Overijssel is reeds eerder aandacht besteed aan vormgeving. Zo realiseerde het KCO een publicatie met een overzicht van de vormgevers in de provincie.

De huidige praktijk is dat de subsidiecategorieën beeldende kunst ook openstaan voor vormgeving. Hier wordt in toenemende mate een beroep op gedaan.

Uitgaande van 1/20 deel van de rijksbijdrage is er totaal een budget voor vormgeving beschikbaar van afgerond f 80.000,-. Over het provinciale deel van de rijksbijdrage een budget van afgerond f 45.000,-.

Gedurende de conceptversie van dit beleidsplan heeft overleg plaatsgevonden met het Vormgevingsinstituut te Amsterdam. Naar aanleiding van dit overleg is ons duidelijk geworden dat het invullen van vormgevingsbeleid niet klaar is met het openstellen van de bestaande subsidiecategorieën. Om daadwerkelijk een stimulerend vormgevingsbeleid te voeren is het zaak om een bescheiden budget af te zonderen en hiervoor een concreet beleid te ontwikkelen.

Voor 1997-2000 zijn wij daarom van plan op de volgende wijze aandacht te besteden aan het vormgevingsbeleid:

- * de subsidie categorieën beeldende kunst, onderdelen manifestaties en opdrachten blijven openge-
steld voor activiteiten op het gebied van vormgeving. De projectsubsidies blijven uitsluitend
toegankelijk voor beeldend kunstenaars, omdat wij van mening zijn dat de inkomensstimulans van
deze categorie voor vormgevers minder noodzakelijk is.*
- * van de subsidie categorie kleinere gemeenten zal een budget van f 20.000,- worden afgezonderd
dat specifiek wordt ingezet voor vormgevingsbeleid. Voor de invulling zal samen met het Vormge-
vingsinstituut een werkconferentie worden georganiseerd voor de vijf grote gemeenten en de
provincie. Vragen die daar aan de orde zullen komen zijn: wat is de sterke kant van de provincie,
hoe kan de kwaliteit van opdrachten en opdrachtgevers worden verbeterd, hoe kan gezorgd
worden voor een spin-off en hoe verhouden provincie en steden zich in het vormgevingsbeleid en
of er in het vormgevingsbeleid een koppeling te maken is tussen cultuur, economie en toerisme.
Hierover zal na de werkconferentie een aparte notitie verschijnen.*
- * het KCO zal om de 2 à 3 jaar een tentoonstelling organiseren van de vormgevers in Overijssel
waarbij de publiciteit zich zal richten op de specifieke doelgroepen van gebruikers/opdrachtgevers
van vormgeving.*
- * het documentatiecentrum beeldende kunst bij het KCO zal worden uitgebreid met documentatie
van vormgevers en informatie en promotie over vormgeving.*
- * de provinciale aankoop/opdrachtbudgetten (f 20.000,- en toekomstig budget kunstopdrachten)
worden ook bestemd voor vormgevingsopdrachten.*

*De provinciale Adviescommissie beeldende kunst en vormgeving zal worden uitgebreid met een
deskundige op het gebied van vormgeving. In 1998 zal de adviescommissie verzocht worden het
effect van het vormgevingsbeleid na te gaan en eventueel voorstellen te formuleren voor intensive-
ring of wijziging van het vormgevingsbeleid. Het vormgevingsinstituut zal hierbij worden ingescha-
keld.*

voornemen

- * Aandacht voor vormgevingsbeleid zal worden gerealiseerd door:*
 - het afzonderen van een budget van f 20.000,- specifiek voor vormgevingsbeleid. Invulling
hiervan komt aan de orde op een, samen met het vormgevingsinstituut te organiseren werkconfe-
rentie voor de vijf steden en de provincie;*
 - subsidie categorieën opdrachten en manifestaties;*
 - tentoonstelling Overijsselse vormgeving;*
 - uitbreiden documentatiecentrum;*
 - aandacht bij provinciale opdrachten/aankopen;*
 - stimuleren vormgevingsbeleid convenantgemeenten;*
 - uitbreiden van de provinciale Adviescommissie met een vormgever.*
- * De adviescommissie zal in 1998 een sessie wijden aan het provinciaal vormgevingsbeleid.*

2.8 Positie van Kunstenaars

Over de positie van (beeldende) kunstenaars is de laatste tijd een hoop te doen. Beeldende kunstenaars zijn voor een financiële bijdrage in de beroepskosten aangewezen op de subsidies van het Fonds voor de Beeldende Kunsten, Bouwkunst en Vormgeving. Lagere overheden mogen alleen subsidies verstrekken als tegemoetkoming in de uitvoering van een project.

Sinds de mogelijkheid van een Basisstipendium bij het Fonds voor een selecte groep kunstenaars aanwezig is, is de strikte sollicitatieplicht in de Bijstandwet ook voor kunstenaars geldig. Een

oplossing wordt met ingang van 1997 wellicht geboden door de WIK (Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars), maar hierover zijn de meningen verdeeld. Inkomensonderzoeken laten treurige resultaten zien.

In de gesprekken die wij hebben gevoerd ter voorbereiding van het beleidsplan is ons duidelijk geworden dat de grootste problemen worden verwacht bij de oudere kunstenaar. Jongere kunstenaars zijn vaak al zo opgeleid en ontwikkeld dat bijverdiensten en marktgericht handelen mogelijk zijn. Jongere kunstenaars kunnen vanaf de start van hun carrière werken aan een gecombineerde beroepspraktijk en op die wijze voor de vereiste en benodigde WIK-inkomsten zorgdragen. Voor oudere kunstenaars speelt het probleem dat voor deze groep weinig of geen werkgelegenheid is voor de vereiste bijverdiensten. Daarbij speelt het probleem dat de particuliere markt in Nederland voor beeldende kunst beperkt is.

In de provincie Groningen is de oplossing gezocht in samenwerking met het Voorzieningsfonds Kunstenaars en de oprichting van een Productiekrediet.

Henk BV (belangenbehartiging beeldende kunstenaars Enschede/Hengelo) heeft 72 handtekeningen verzameld om een vergelijkbare regeling in Overijssel te bepleiten. Het Voorzieningsfonds Kunstenaars heeft de handtekeningen met een pleidooi voor het systeem van Productiekredieten aan ons aangeboden.

Op grond van de ervaringen in Groningen en onze goede ervaringen met het Voorzieningsfonds in de periode voor 1993 staan wij positief ten opzichte van een Productiekrediet. Voor de oprichting hiervan stellen wij echter de deelname van de convenantgemeenten als voorwaarde.

Gedurende de conceptfase van dit beleidsplan heeft overleg plaatsgevonden met de convenantgemeenten over de mogelijke invoering. De uitkomst is dat de mogelijke invoering van een Productiekrediet wordt bekeken in relatie tot het (gemeentelijk) flankerend beleid na invoering van de Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars (WIK). Hierover zal in de loop van 1997 meer duidelijkheid zijn.

In de periode 1997-2000 zullen wij aandacht besteden aan de positie van beeldende kunstenaars door:

- de effecten op inkomensvorming van subsidieregelingen en het continueren van het beleidsuitgangspunt dat de Overijsselse kunstenaars bijzondere aandacht verdienen;
- aandacht te besteden aan Overijsselse kunstenaars bij de aankopen voor de collectie Overijssel; in de subsidieafspraken met de kunstuitleencentra de aandacht voor Overijsselse kunstenaars op te nemen;
- de door de KCO te organiseren tentoonstellingen van Overijsselse kunstenaars en vormgevers;
- de bijdrage die het provinciaal documentatiecentrum beeldende kunstenaars en vormgevers (KCO) levert aan de positie van de Overijsselse kunstenaars;
- de taak van het KCO om de positie van beeldende kunstenaars in Overijssel te ondersteunen;
- *het instellen van een Productiekrediet in samenwerking met het Voorzieningsfonds kunstenaars en gekoppeld aan het flankerend beleid van de WIK (onder voorbehoud van deelname van de convenantgemeenten).*

voornemen

* De aandacht voor de positie van beeldende kunstenaars zal terug te vinden zijn in:

- het effect van subsidieregeling/nadruk op Overijsselse kunstenaars;
- aankopen provinciale collectie;
- subsidieafspraken met kunstuitleencentra;
- tentoonstellingen Overijsselse kunstenaars en vormgevers (KCO);
- provinciaal documentatiecentrum bk en vormgevers (KCO);
- ondersteunen positie beeldende kunstenaars door KCO;
- productiekredieten (onder voorbehoud).

2.9 Positie van Kunstenaarsinitiatieven

De provincie Overijssel kent een opvallend aspect, niet alleen in de grote steden (met name Enschede en Hengelo), maar vooral ook daarbuiten functioneren en ontstaan kunstenaarsinitiatieven, werkplaatsen en tentoonstellingsruimten. Diepenheim is natuurlijk het bekendste voorbeeld, maar ook Perron I in Delden, Safe in Dalfsen, de Werkruimte Beeldende Kunst te Borne en natuurlijk de Kunstruimte Kampen zijn actief in de kleinere gemeenten. In de steden leveren De Bank, Planet Art, Virtual Room en andere initiatieven een bijdrage aan het beeldende kunstklimaat. Al deze initiatieven ontvangen (soms) subsidie van de provincie voor de activiteiten, of een vaste bijdrage (v.b. Diepenheim) of subsidies voor jaarprogramma's (v.b. Perron I en de Kunstruimte) of een bijdrage bij activiteiten met een bovenlokale uitstraling (v.b. Virtual Room).

In de gesprekken die wij gevoerd hebben ter voorbereiding van dit beleidsplan is ons duidelijk geworden dat de kunst(enaars)initiatieven door de provincie gekoesterd moeten worden en blijven. De initiatieven zijn buitengewoon belangrijk voor de groei en ontwikkeling van het beeldende kunstklimaat in de provincie en vervullen een belangrijke functie naar kunstenaars, publiek en kunstacademies.

In de periode 1997-2000 willen wij meer aandacht geven aan de initiatieven dan in de voorgaande periode. Daarom wordt in de bestedingscategorie "kleinere gemeenten" een aparte subsidiemogelijkheid voor kunst(enaars)initiatieven opgenomen:

Aan maximaal vijf kunstinitiatieven in de kleinere gemeenten in Overijssel wordt een basissubsidie beschikbaar gesteld van maximaal f 10.000,- per jaar. De subsidie wordt toegekend voor een periode van twee jaar. Initiatieven, die hiervoor in aanmerking willen komen kunnen daarvoor begin 1997 en opnieuw eind 1998 een aanvraag indienen. Daarbovenop kunnen de kunstenaarsinitiatieven jaarlijks voor de programmering van exposities en projecten een subsidie aanvragen van maximaal f 20.000,- ten last van projecten en manifestaties in de kleinere gemeenten.

De betrokken gemeenten worden gestimuleerd hetzelfde basisbedrag aan de initiatieven beschikbaar te stellen (voor zover dat nog niet gebeurt).

De kunstenaarsinitiatieven in de convenantsteden kunnen voor bijzondere projecten en manifestaties een beroep doen op de Regeling "bovenlokaal".

voornemen

* In de periode 1997-2000 kunnen maximaal vijf kunstenaarsinitiatieven in de 39 kleinere gemeenten een basissubsidie verkrijgen van maximaal f 10.000,- per jaar voor een periode van twee jaar naast de gebruikelijke subsidiemogelijkheid.

2.10 Promotie van Overijssel en de beeldende kunst

Tijdens de gesprekken die gevoerd zijn ter voorbereiding van het beleidsplan is ons duidelijk gemaakt dat Overijssel best wat trotser mag zijn op de beeldende kunst in deze provincie. Naast trots werd ook gepleit voor een betere promotie van de activiteiten op dit gebied in de provincie naar "buiten" toe.

Natuurlijk is ons beeldende kunst- en vormgevingsbeleid in eerste instantie gericht op de eigen provincie, de kunstenaars en de inwoners. Door het toevoegen van het beleidsuitgangspunt "de promotie van de Overijsselse beeldende kunst en vormgeving buiten de provincie Overijssel" willen wij de subsidiëring van activiteiten buiten onze provincie in beperkte mate mogelijk maken. Voorwaarde hierbij is echter dat het belang voor Overijssel kan worden aangetoond. De Regeling "bovenlokaal" zal met deze mogelijkheid worden uitgebreid.

Ook voor de promotie zijn wij van plan het restant uitvoeringskosten 1993-1996 te bestemmen voor een publicatie over de beeldende kunst in Overijssel. Deze publicatie zal in samenwerking met diverse beeldende kunst-instellingen en kunstenaars gerealiseerd worden.

voornemen

- * De Regeling "bovenlokaal" wordt uitgebreid met de mogelijke subsidiëring van activiteiten beeldende kunst en vormgeving buiten de provincie Overijssel;
- * Er zal een publicatie verschijnen over de beeldende kunst in Overijssel.

2.11 Provinciale adviescommissie beeldende kunst en vormgeving/artistieke toetsing

De voorwaarde dat de gelden slechts besteed mogen worden aan kunst van een voldoende artistiek niveau blijft onverminderd van kracht. Ook de komende periode, als het gaat om beoordeling van kwaliteit van beeldende kunst en vormgeving, willen wij ons laten adviseren door een onafhankelijke commissie van deskundigen. De taak van de provinciale Adviescommissie beeldende kunst en vormgeving zal bestaan uit:

- a. het adviseren van ons college over subsidieaanvragen in het kader van het Beleidsplan beeldende kunst en vormgeving;
- b. het adviseren van ons college over besteding van het kleinschalige aankopen/opdrachtenbudget;
- c. het (op verzoek) adviseren van ons college over bepaalde onderdelen van het beeldende kunst- en vormgevingsbeleid.

De commissie zal bestaan uit zes leden te weten een voorzitter (*de huidige voorzitter is bereid gevonden nog een termijn van twee jaar aan te gaan*), 1 lid/kunstenaar uit Overijssel (vacature), 1 lid/kunstenaar van buiten Overijssel (vacature per 1 januari 1997), 1 kunstkenner uit Overijssel, 1 kunstkenner van buiten Overijssel en een deskundige op het gebied van de vormgeving. Het secretariaat wordt gevoerd door de Afdeling cultuur en educatie van de Hoofdgroep welzijn economie en bestuurlijke verhoudingen.

Wij gaan er van uit dat de vijf grootste gemeenten en ook de kunstuitleencentra zich voor wat betreft de beoordeling van de kwaliteit van kunst zich door een onafhankelijke commissie van deskundigen laat adviseren.

- er dient een vorm van presentatie van het project voor het publiek (in Overijssel) te zijn opgenomen;
 - projecten moeten bij voorkeur in Overijssel plaatsvinden; in uitzonderingsgevallen kunnen ook projecten die buiten Overijssel plaatsvinden worden gehonoreerd, mits aan de presentatievoorwaarde is voldaan;
 - er moet sprake zijn van voldoende artistieke kwaliteit. De subsidie bedraagt maximaal f 7.500,- per project.
- d. Tweejaarlijkse subsidie voor kunstenaarsinitiatieven in de 39 kleinere gemeenten. Dit betreft een basissubsidie voor maximaal 5 kunstenaarsinitiatieven.
Maximale subsidie bedraagt f 10.000,- per jaar.
- e. Gemeente Diepenheim/Kunstvereniging Diepenheim.
Met de gemeente Diepenheim wordt een convenant afgesloten voor de jaren 1997 en 1998. Op basis van een beleidsplan voor die periode wordt een bijdrage verstrekt van f 80.000,- op voorwaarde dat verder geen beroep kan worden gedaan op subsidie in het kader van het provinciaal Beleidsplan beeldende kunst en vormgeving.

Streefbedrag :
1997-2000 : f 280.000,-

3.3 Projectsubsidies ten behoeve van beeldende kunst- en vormgevingsactiviteiten met een bovenlokaal karakter

Voor een subsidie komen in principe alle Overijsselse gemeentebesturen en de in de Overijsselse gemeenten gevestigde stichtingen en kunstenaarsinitiatieven in aanmerking. Ook buiten de provincie Overijssel gevestigde stichtingen kunnen een beroep doen op deze subsidies.

Subsidie kan in principe worden verstrekt voor manifestaties, tentoonstellingen en activiteiten van kunstenaarsinitiatieven binnen en buiten de provincie Overijssel.

Voorwaarden zijn:

- er moet sprake zijn van een aantoonbaar bovenlokaal karakter en niveau (artistiek inhoudelijke kwaliteit);
- voor activiteiten buiten Overijssel moet tevens sprake zijn van een aantoonbaar Overijssels belang.

Streefbedrag :
1997-2000 : f 80.000,-

3.4 Subsidie kunsttuitcentra in Overijssel in de kosten van verwerving

In aanmerking komen de kunsttuitcentra in Enschede, Hengelo, Almelo, Deventer en Zwolle (inclusief Hardenberg en o.v.b. Steenwijk). Subsidie wordt verstrekt voor verwerving, inclusief maximaal 7 % organisatiekosten.

Subsidie wordt over de uitlenen verdeeld naar rato van het aantal particuliere/publieke abonnementen op 1 januari van het voorafgaande jaar. Voor 1997 dus 1 januari 1996.

Streefbedrag :
1997 : f 440.000,-
1998-2000 : f 390.000,-

3.5 Provinciale aankopen op het terrein van de beeldende kunst/Hannema-de Stuersfundatie

Aankopen verricht door de Stichting Hannema-de Stuersfundatie voor de collectie Overijssel.

Streefbedrag :
1997 : f 100.000,- ten laste van de autonome middelen
f 77.000,- ten laste van de rijksbijdrage
1998-2000 : f 50.000,- ten laste van de autonome middelen
f 77.000,- ten laste van de rijksbijdrage

3.6 Provinciale opdrachten op het terrein van de beeldende kunst en vormgeving

Voor kleinschalige provinciale opdrachten en aankopen is een klein budget beschikbaar. In 1997 verschijnt een apart voorstel voor brede invoering van de percentageregeling. Streven is beide op termijn op te laten gaan in een fonds provinciale opdrachten beeldende kunst en vormgeving.

Streefbedrag :
1997-2000 : f 20.000,- voor kleinschalige opdrachten/aankopen
: P.M. percentageregeling

3.7 Provinciaal vormgevingsbeleid

Voor de invulling van een provinciaal vormgevingsbeleid wordt een apart budget gereserveerd. Invulling vindt plaats op basis van de uitkomsten van een werkconferentie over vormgevingsbeleid.

Streefbedrag :
1997-2000 : f. 20.000,-

3.8 Productiekredieten beeldende kunstenaars In Overijssel

Streven van de provincie is om in samenwerking met het Voorzieningsfonds Kunstenaars Productiekredieten te verstrekken aan de beeldende kunstenaars in Overijssel. Voorwaarde is deelname van de vijf grote steden.

Streefbedrag :
1997-2000 : P.M.

3.9 Uitvoering werkzaamheden/Provinciale Adviescommissie beeldende kunst en vormgeving

Voor kosten van de uitvoering (Adviescommissie beeldende kunst en vormgeving en aankooptaak Hannema-de Stuersfundatie) wordt een bedrag geraamd van f 68.000,-. Restanten worden in overleg met de adviescommissie ingezet voor projecten en activiteiten conform de beleidsuitgangspunten beeldende kunst en vormgeving.

Streefbedrag :
1997-2000 : f 20.000,- aankooptaak HSF
f 48.000,- provinciale adviescommissie beeldende kunst

4. SAMENVATTING BESTEDINGSCATEGORIEËN EN STREEFBEDRAGEN

Bestedingscategorie	Streefbedragen	
	1997	1998-2000
1. Stimulering en ondersteuning gemeentelijk beeldende kunstbeleid in Enschede, Hengelo, Deventer Zwolle en Almelo	725.000	725.000
2. Stimulering en ondersteuning gemeentelijk beeldende kunstbeleid in de overige 40 gemeenten (incl. Diepenheim)		
a. opdrachten		
b. activiteiten		
c. projectsubsidies kunstenaars/vormg.		
d. ondersteuning kunstinitiatieven	280.000	300.000
3. Projectsubsidies t.b.v. bovenlokale activiteiten	80.000	80.000 (*)
4. Subsidie kunstuitleencentra in Zwolle, Deventer, Almelo, Hengelo en Enschede	440.000	390.000 (**)
5. Provinciale aankopen en opdrachten uit autonome middelen ten laste van rijksbijdrage	100.000 77.000	50.000 77.000
6. Kleinschalige provinciale opdrachten	20.000	20.000
7. <i>Vormgevingsbeleid</i>	20.000	
8. Budget kunst- en vormgevingsopdrachten	-	PM
9. Productiekrediet kunstenaars	PM	PM
10. Kosten uitvoering	68.000	68.000

(* indien het hogere inwonersaantal van de provincie wordt vertaald in een hogere rijksbijdrage aan de provincie zal dit ten goede komen aan deze bestedingscategorie)

(** bedragen zijn een combinatie van inzet uit de rijksbijdrage (f 300.000,-) en de autonome provinciale bijdrage)

Kortingen op de streefbedragen in 1998 voor de subsidies kunstuitleencentra en provinciale aankopen zijn afhankelijk van de planning realisatie uitbreiding museum Het Nijenhuis. In de loop van 1997 zal hierover meer duidelijkheid ontstaan.

5. SAMENVATTING BELEIDSVOORNEMENS

De kunstuitleencentra

- * De subsidie aan de kunstuitleencentra zal gebundeld als verwervingssubsidie (incl. organisatie verwerving) onder de uitleencentra naar rato van het aantal particuliere/publieke abonnementen worden verdeeld.
- * De subsidierelatie met de SSOK wordt beëindigd. Met de uitlenen van Hengelo, Enschede, Zwolle, Deventer en Almelo worden afzonderlijke budgetafspraken gemaakt
- * Bij de stichting Kunst & Cultuur Overijssel wordt (budgettair-neutraal) een steunfunctie kunstuitlenen toegevoegd aan de werkzaamheden beeldende kunst.
- * De eerder aangekondigde korting op de subsidie van f 100.000,- per 1 januari 1997 wordt gewijzigd in een korting van f 50.000,- per 1 januari 1997 en een korting van f 50.000,- per 1 januari 1998.
- * De kunstuitleencentra in Hengelo en Zwolle (onder voorbehoud van dependancevestiging in Steenwijk) ontvangen in 1996 een extra verwervingssubsidie ten laste van culturele infrastructuur 1996.
- * Het KCO ontvangt in 1996 een budget voor een promotie- en abonnementenwerfcampagne voor de 5 Overijsselse kunstuitleencentra ten laste van culturele infrastructuur 1996.

De vijf grote gemeenten

- * Met Enschede, Hengelo, Almelo, Deventer en Zwolle worden nieuwe convenanten afgesloten op basis van het IPO/VNG-convenant 1997-2000. Hiervoor moeten de vijf gemeenten (concept) beleidsplannen indienen.
- * Met de vijf convenantsteden zal twee keer per jaar overleg gevoerd worden over afstemming van het beeldende kunst- en vormgevingsbeleid in Overijssel.
- * Het toegenomen inwoneraantal in de vijf convenantgemeenten betekent een hogere bijdrage. Indien dit in de rijksbijdrage aan de provincie niet wordt gecompenseerd zal het verschil in mindering worden gebracht op de bestedingscategorie "bovenlokaal".

Diepenheim

- * Met de gemeente Diepenheim wordt een nieuw convenant afgesloten voor een bijdrage van f 80.000,- per jaar. Het convenant wordt voor twee jaar afgesloten. Eind 1998 wordt de verlenging van het convenant opnieuw bekeken.

Kleinere gemeenten

- * In de periode 1997-2000 wordt de bestedingscategorie "kleinere gemeenten" gecontinueerd.
- * De onderdelen van de bestedingscategorie worden uitgebreid met een basissubsidie voor maximaal 5 kunstenaarsinitiatieven.
- * Meer dan voorheen zal bij de ingediende subsidieaanvragen gelet worden op de eigen gemeentelijke investering.

Stichting Kunst & Cultuur Overijssel

- * De taken van het KCO op het gebied van de beeldende kunst en vormgeving in de periode 1997-2000 zijn:
 - Provinciaal Documentatiecentrum Beeldende Kunst en Vormgeving;
 - Tentoonstellingsdienst Overijssel;
 - Steunfunctie Kunstuitlenen;
 - Ondersteunen van de positie van beeldende kunstenaars in Overijssel;
 - Begeleiding kunstopdrachten kleinere gemeenten/publieke opdrachtgevers;
 - De organisatie van grote Overijsselse Manifestaties (in overleg provincie).
- * Advisering kunstbeleid/projecten en manifestaties in de kleinere gemeenten.

Provinciale aankopen/Collectie Overijssel

- * Een evaluatie van de eerder afgesloten overeenkomst en het aankoopbeleid zal apart van dit beleidsplan, en in overleg met de Hannema-de Stuersfundatie, plaatsvinden;

- * De vermindering van het autonome aankoopbudget met f 50.000,- zal met tenminste één jaar worden uitgesteld.

Provinciale opdrachten

- * In 1997 zal een aparte notitie over de mogelijkheid van een brede invoering van een percentageregeling met een voorstel voor de inzet van de middelen, een planning en de organisatie van de werkwijze in 1997 worden opgesteld.
- * Bij de realisering van een budget kunst- en vormgevingsopdrachten door brede invoering van de percentageregeling wordt het budget van f 20.000,- voor kleinschalige aankopen en opdrachten hieraan toegevoegd.

Vormgevingsbeleid

- * Aandacht aan vormgevingsbeleid zal worden gerealiseerd door:
 - *het afzonderen van een budget van f 20.000,- specifiek voor vormgevingsbeleid. Invulling hiervan komt aan de orde op een, samen met het Vormgevingsinstituut te organiseren werkconferentie voor de vijf steden en de provincie;*
 - subsidieregelingen;
 - tentoonstelling Overijsselse vormgeving;
 - uitbreiden documentatiecentrum;
 - aandacht bij provinciale opdrachten/aankopen;
 - *de adviescommissie zal worden uitgebreid met een vormgever.*
- * De adviescommissie zal in 1998 een bijeenkomst wijden aan het provinciaal vormgevingsbeleid

Positie van beeldende kunstenaars

- * De aandacht voor de positie van beeldende kunstenaars zal terug te vinden zijn in:
 - effect van subsidieregeling/nadruk op Overijsselse kunstenaars;
 - aankopen provinciale collectie;
 - subsidieafspraken met kunstuitleencentra;
 - tentoonstellingen Overijsselse kunstenaars en vormgevers (KCO);
 - provinciaal documentatiecentrum bk en vormgevers (KCO);
 - ondersteunen positie beeldende kunstenaars door KCO;
 - Productiekredieten (o.v.b.).

Kunstenaarsinitiatieven

- * In de periode 1997-2000 kunnen maximaal vijf kunstenaarsinitiatieven in de 39 kleinere gemeenten een basissubsidie verkrijgen van maximaal f 10.000,- per jaar. De subsidie wordt toegekend voor een periode van twee jaar naast de gebruikelijke subsidiemogelijkheid. De kunstenaarsinitiatieven kunnen hiervoor begin 1997 en wederom eind 1998 een aanvraag indienen.

Promotie van beeldende kunst en vormgeving

- * De Regeling "bovenlokaal" wordt uitgebreid met de mogelijke subsidiëring van activiteiten beeldende kunst en vormgeving buiten de provincie Overijssel;
- * Er zal een publicatie verschijnen over de beeldende kunst in Overijssel.

AFSCHRIFT

De staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
de heer A. Nuis
Postbus 25 000
2700 LZ Zoetermeer

Interprovinciaal
Overleg

Postbus 97728
2509 GC Den Haag

Tel. (070) 314 34 14
Fax (070) 324 31 34

Vereniging van
Nederlandse
Gemeenten

Postbus 30435
2500 GK Den Haag

Tel. (070) 373 83 93
Fax (070) 363 56 82

doorkiesnummer
3738296

uw kenmerk
K/BK-U-962235

datum
18 april 1996

onderwerp
IPO/VNG-convenant
beeldende kunst

ons kenmerk
OCSR/602424
~~CC~~ 3/7
40143/96

bijlage(n)
1

In reactie op uw brief van 10 april jl betreffende onze evaluatie van het IPO/VNG-convenant beeldende kunst, berichten wij u het volgende.

Onlangs hebben de besturen van IPO en VNG formeel hun goedkeuring verleend aan continuering van het IPO/VNG-convenant tot en met de cultuurnotaperiode 1997-2000. De nieuwe convenanttekst (zie bijlage) is grotendeels identiek aan de oude. Een wijziging van de verdelingssystematiek achten wij, net als u, thans niet opportuun. Op de ontwikkeling inzake de totstandkoming van brede landsdelige cultuurconvenanten tussen rijk, provincies en gemeenten is ingespeeld door middel van het additioneel opnemen van uitgangspunt 4: "Provincies en gemeenten die in het kader van de Cultuurnota 1997-2000 een breed convenant sluiten met de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, kunnen met wederzijds goedvinden besluiten het beeldende-kunstbeleid onder te brengen in dit convenant. In overleg tussen Rijk, provincie en gemeente kunnen nadere afspraken worden gemaakt over het beeldende-kunstbeleid van de verschillende overheden."

In reactie op uw brief en in het verlengde van de herbevestiging van het IPO/VNG-convenant, vragen wij uw aandacht voor de volgende punten:

1. In ambtelijk overleg zijn inmiddels de mogelijkheden verkend om te komen tot stroomlijning van de jaarlijkse verslaglegging door provincies en gemeenten. Op grond van het constructieve karakter van het overleg gaan wij ervan uit dat deze verkenning inderdaad zal kunnen leiden tot een terugdringing van administratieve lasten en/of een verduidelijking van de achterliggende bedoeling van de vraag om bepaalde gegevens.
2. Wij hebben waardering voor het feit dat in 1995 en 1996 de convenants-

gelden een indexering hebben ondergaan in verband met loonontwikkelingen. Graag willen wij er echter bij u op aandringen om de onderhavige specifieke uitkering de komende jaren ook te compenseren voor prijsontwikkelingen. Zoals bekend is dit bij andere specifieke uitkeringen goed gebruik. Naar onze mening is het integraal hanteren van het mechanisme van loon- en prijscompensatie een van de meest doeltreffende en voor de hand liggende methoden om de cultuur in deze kabinetsperiode 'in de plus' te doen belanden.

3. Over een systeem van premiëring van activiteiten die een extra accent geven bovenop de inzet van de convenantsgelden willen wij graag met u en uw medewerkers van gedachten wisselen. Te denken zou bijvoorbeeld zijn aan een systematiek zoals die wordt gehanteerd door het Stimuleringsfonds Architectuur. Initiatiefnemers (vaak lagere overheden) kunnen daar voorstellen indienen die - mits wordt voldaan aan duidelijke kwalitatieve en beleidsmatige criteria - leiden tot cofinanciering door het fonds ('matching-funds'). Alleen de beste plannen worden gehonoreerd. Indien hiervoor een budget beschikbaar zou zijn, is een vergelijkbaar aanpak denkbaar op het terrein van beeldende kunst en vormgeving.
4. Een van de manieren waarop wij in de komende periode van plan zijn de aandacht voor vormgevingsbeleid te stimuleren, is via een samenwerkingsproject met het Nederlands Vormgevingsinstituut. Het doel van dit project zou moeten zijn dat voor provincies en gemeenten een handreiking wordt ontwikkeld die concrete handvatten biedt voor het opzetten van een lokaal danwel provinciaal vormgevingsbeleid. Wij zullen het Vormgevingsinstituut vragen om hun kennis en ervaring in te brengen ten behoeve van een breed gedragen publikatie.

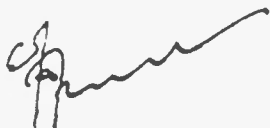
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

INTERPROVINCIAAL OVERLEG

VERENIGING VAN NEDERLANDSE GEMEENTEN

jhr. drs. P.A.C. Beelaerts van Blokland,
voorzitter.

mr. dr. A.G.J.M. Rombouts,
secretaris.

Interprovinciaal
Overleg

Vereniging van
Nederlandse
Gemeenten

BEELDENDE KUNSTBELEID IN PROVINCIES EN GEMEENTEN 1997 - 2000

CONVENANT IPO-VNG

Ten geleide

In 1995 evalueerden het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten het convenant dat in het tijdvak 1993-1996 de basis vormde voor de verdeling over provincies en gemeenten van de door de rijksoverheid (via de Bijdrageregeling beeldende kunst en vormgeving) beschikbaar gestelde middelen voor beeldende kunstbeleid. De IPO/VNG-evaluatie bevestigt de uitkomst van een gelijksoortige, meer inhoudelijk gerichte evaluatie van de Raad voor de Kunst.

Uit de evaluaties komt naar voren dat er sprake is van een zeer breed bestuurlijk draagvlak voor het convenant. Nagenoeg alle gemeenten en alle provincies laten zich positief over uit over de werking van de overeenkomst. Door veel gemeenten wordt de rol van de provincies als 'coördinator op afstand' positief gewaardeerd. De meeste provincies en gemeenten achten een balans tussen autonomie en afstemming wenselijk. Slechts een beperkt aantal gemeenten bepleit een wijziging van de toedelingssystematiek door enigerlei vorm van doordecentralisatie of rechtstreekse toedeling van rijk aan gemeente. Alle geënquêteerde gemeenten en provincies zijn voor handhaving van de bijdrageregeling. Een knelpunt dat op verschillende wijzen tot uiting komt, is het 'tekort aan middelen'. Een ander groot knelpunt blijkt de gedetailleerde jaarlijkse verslaglegging die nodig is. De termijnen zijn krap en de afrekening en begroting vergen veel administratieve rompslomp.

De resultaten van de evaluaties bevestigden de in het IPO/VNG-convenant 1993-1996 geformuleerde gezamenlijke overtuiging dat het beeldende kunstbeleid in Nederland het beste gediend is met een evenwichtige en gerichte inzet van de door de rijksoverheid beschikbaar gestelde middelen. Derhalve hebben het IPO en de VNG overeenstemming bereikt over continuering van het beeldende kunst-convenant voor de periode 1-1-1997 tot en met 31-12-2000. Doel van de gezamenlijke inspanning van provincies en gemeenten blijft het bevorderen van enerzijds een kwalitatief hoogwaardig aanbod en anderzijds een zo optimaal mogelijke spreiding en afname van beeldende kunst en vormgeving. Daarbij wordt ernaar gestreefd om de administratieve last van provincies en gemeenten op een aanvaardbaar niveau te brengen.

Ten aanzien van dit hernieuwde convenant gelden de volgende veronderstellingen en uitgangspunten:

1. De bijdrageregeling beeldende kunst en vormgeving wordt verlengd tot en met 2000. Het door de rijksoverheid toe te kennen budget wordt over de provincies verdeeld naar rato van het aantal inwoners op 1 januari 1995. Het totale budget bedraagt tenminste f 20 miljoen gulden. IPO en VNG pleiten ervoor om dit bedrag jaarlijks

- aan te passen op basis van de loon- en prijsontwikkeling sedert 1991.
2. De door de staatssecretaris van OCenW in de bijdrageregeling neergelegde voorwaarden worden door IPO en VNG in acht genomen bij de uitvoering van dit convenant.
 3. Dit convenant heeft geen betrekking op de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht. Deze gemeenten blijven hun middelen rechtstreeks van de rijksoverheid ontvangen.
 4. Provincies en gemeenten die in het kader van de Cultuurnota 1997-2000 een breed convenant sluiten met de staatssecretaris van cultuur, kunnen met wederzijds goedvinden besluiten het beeldende kunstbeleid onder te brengen in dit convenant. In overleg tussen rijk, provincie en gemeente kunnen nadere afspraken worden gemaakt over het beeldende kunstbeleid van de verschillende overheden.
 5. De gemeenten die voorkomen op de aan dit convenant gehechte lijst (zie bijlage) zijn op grond van één of meer van de volgende criteria geselecteerd:
 1. de gemeente heeft op 1 januari 1995 tenminste 65.000 inwoners,
 2. de gemeente is de grootste of de op één na grootste gemeente van de provincie, mits de gemeente per 1 januari 1995 tenminste 37.500 inwoners heeft
 3. de gemeente heeft in de periode van 1993 tot en met 1996 reeds een meerjarige bijdrage ten behoeve van het beeldend kunstbeleid van de provincie ontvangen.
 6. Ten behoeve van de gehele convenant periode (1997-2000) wordt uitgegaan van de inwoneraantallen van provincies en gemeenten op de peildatum 1 januari 1995.

de regeling

IPO en VNG zijn overeengekomen dat:

- a. alle gemeenten, welke zijn genoemd op de aan dit convenant gehechte lijst (zie bijlage), gedurende de periode 1997 tot en met 2000, jaarlijks een bedrag van f 1,- per inwoner, ontvangen van de provincie.
- b. de provinciebesturen met onder a. bedoelde gemeenten in overleg treden ten einde voor de periode 1997 tot en met 2000 overeen te komen of, en zo ja welk bedrag, de provincie jaarlijks aan de betreffende gemeente additioneel toekent en onder welke voorwaarden deze toekenning geschiedt,
- c. het onder b. bedoelde bedrag per provincie jaarlijks tenminste f 0,57 vermenigvuldigd met het totaal aantal inwoners van de onder a. bedoelde gemeenten bedraagt.
- d. bij de onder b. bedoelde additionele verdeling tussen provincie en individuele gemeenten uitsluitend de volgende drie criteria gelden:
 - 1. aantal beeldend kunstenaars
 - 2. aanwezige infrastructuur op het terrein van de beeldende kunst,
 - 3. aantal activiteiten op het terrein van de beeldende kunst

- e. de onder a. en b. bedoelde middelen uitsluitend ten behoeve van het beeldend kunst- en vormgevingsbeleid zullen worden aangewend.

evaluatie

IPO en VNG zijn voorts overeengekomen dat:

- a. in 1999 een evaluatie plaats vindt van het op basis van dit convenant in provincies en gemeenten gevoerde beleid.
b. in 2000 op basis van de onder a. bedoelde evaluatie en in overleg met de staatssecretaris van OCenW afspraken worden gemaakt voor de periode 2001 tot en met 2004.

Den Haag, 29 november 1995

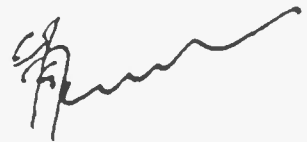
VERENIGING VAN NEDERLANDSE GEMEENTEN

INTERPROVINCIAAL OVERLEG

jhr. drs. P.A.C. Beelaerts van Blokland, voorzitter.

mr. dr. A.G.J.M. Rombouts, secretaris.

Lijst behorende bij het convenant IPO - VNG inzake beeldende kunstbeleid in provincies en gemeenten in de periode 1997 - 2000

Gemeente	Aantal inwoners op 1 januari 1995 (CBS)	
Groningen	170.658	170.658
Leeuwarden	87.945	
Smallingerland	50.258	138.203
Emmen	93.752	
Assen	52.849	146.601
Enschede	148.034	
Hengelo	77.409	
Zwolle	100.160	459.676
Almelo	65.019	
Deventer	69.054	
Apeldoorn	149.869	
Arnhem	134.572	
Nijmegen	147.557	531.156
Ede	99.158	
Almere	104.541	
Lelystad	60.722	165.263
Amersfoort	112.389	
Zeist	59.004	171.393
Haarlem	148.908	
Zaanstad	133.504	
Alkmaar	93.011	637.906
Haarlemmermeer	104.275	
Hilversum	83.849	
Amstelveen	74.359	
Delft	92.457	
Dordrecht	114.089	
Gouda	70.440	
Leiden	115.442	
Schiedam	73.480	715.660
Spijkenisse	70.751	
Vlaardingen	73.992	
Zoetermeer	105.009	
Middelburg	39.965	
Vlissingen	44.474	84.439
Breda	129.911	
Eindhoven	196.963	
Tilburg	164.368	689.849
's Hertogenbosch	125.000	
Helmond	73.607	
Heerlen	96.274	
Maastricht	118.454	214.728

BIJLAGE

HOOFDPUNTEN REACTIES OP CONCEPT-BELEIDSPLAN BEELDENDE KUNST EN VORMGEVING 1997-2000/ STANDPUNT COLLEGE VAN GEDEPUTEERDE STATEN

Een deel van de reacties is op schrift binnengekomen. Daarnaast hebben wij de afgelopen maanden overleg gevoerd met een aantal betrokkenen: de gemeenten Zwolle, Enschede, Almelo, Deventer en Borne (alle op ambtelijke niveau), de Stichting Kunst en Cultuur Overijssel, het Vormgevingsinstituut in Amsterdam en de provinciale adviescommissie beeldende kunst. Ook is het concept-beleidsplan aan de orde gesteld in de clusterwerkgroep Cultuur, Zorg en Sport Grote Stedenbeleid (ambtelijk), de regiegroep Grote Stedenbeleid (bestuurlijk) en in het Bestuurlijk Overleg Specifiek Welzijn Overijssel (BOSWO). De hoofdpunten van de reacties zijn verwerkt in deze bijlage.

1. Gemeentebestuur Hengelo

1. Hengelo stemt van harte in met de beleidsvoornemens.

Standpunt G.S.:

1. Dank voor de waardering en de goede samenwerking.

2. Commissie beeldende kunst Hengelo

1. De commissie spreekt waardering uit voor het aanpassen van de subsidiering van de kunstuitlenen en de eenmalig bijdrage aan de uitleen in Hengelo.
2. De commissie spreekt waardering uit voor de subsidie categorie "bovenlokaal".
3. De commissie staat positief tegenover een produktiekrediet voor beeldende kunstenaars en verzoekt om een nader onderzoek.

Standpunt G.S.:

1. Dank voor de waardering.
2. Idem.
3. In het beleidsplan wordt voorgesteld het produktiekrediet in 1997 in overleg met de convenantgemeenten nader te onderzoeken in combinatie met het flankerend beleid van de aangekondigde Wet Inkomenvorming Kunstenaars (W.I.K.).

3. Stichting Kunst & Cultuur Overijssel (KCO)

1. Telkens meer kleinere gemeenten in Overijssel ontwikkelen activiteiten op het gebied van de beeldende kunst. In dit kader is het de vraag of de uitzonderingspositie van Diepenheim, met alle respect voor de activiteiten, vol te houden is.
2. Is de structurele financieringsmogelijkheid voor kunstenaarsinitiatieven wel in overeenstemming met het tijdelijke en agerende karakter van deze initiatieven ?
3. Het KCO is verheugd over het voornemen dat de provincie een gericht kunst- en vormgevingsopdrachtenbeleid wil ontwikkelen. Het KCO heeft ervaring bij de integrale aanpak van opdrachtprojecten en biedt deze ervaring aan, ook op het gebied van de vormgeving.
4. Het KCO biedt haar diensten aan bij de totstandkoming van de publicatie over de Overijssels beeldende kunst.
5. Het KCO vindt het een goede zaak dat bij de kunstaankopen door de HSF aandacht wordt gegeven aan het werk van Overijsselse kunstenaars. Het KCO vindt dat de HSF in de afgelopen periode geen of te weinig aankopen van Overijsselse kunstenaars heeft gedaan en spreekt de hoop uit dat dit verbetert.
6. Het KCO is blij met de taak die zij krijgt op het gebied van de kunstuitlenen. Wel wordt gemeld dat speciale projecten niet zonder een extra financiële bijdrage van de provincie aan het KCO kunnen geschieden.
7. Het KCO pleit voor het gebruik van de naam Overijssels Centrum voor Beeldende Kunst voor de steunfunctie beeldende kunst en vormgeving (TDO en Documentatiecentrum en overige taken).

Standpunt G.S.:

1. Wij zijn ons ervan bewust dat de bijdrage aan Diepenheim een groot beslag legt op het budget dat beschikbaar is voor de kleinere gemeenten en dat juist in de andere kleinere gemeenten een

toename van activiteiten is te zien. Tegelijkertijd zijn wij echter nog steeds van mening dat de Kunstvereniging Diepenheim een uitzonderlijke positie inneemt. In het Beleidsplan wordt daarom aangekondigd dat het convenant met Diepenheim voorsnog voor twee jaar wordt verlengd. In 1998 zal het convenant opnieuw bekeken worden rekening houdend met de subsidieaanvragen uit de andere kleinere gemeenten.

2. De voorgestelde basissubsidie wordt maar voor twee jaar verleend en wij zijn van mening dat deze subsidie de initiatieven de mogelijkheid biedt om met meer vrijheid te programmeren, te experimenteren en zo nodig te ageren.

3/4. Waar mogelijk zullen wij zeker gebruik maken van de deskundigheid en informatie van het KCO.

5. Aandacht voor Overijsselse kunstenaars is een voorwaarde voor de aankoopsubsidie aan de HSF. Er wordt ook werk van Overijsselse kunstenaars aangekocht. Bij de evaluatie van het aankoopbeleid wordt door ons ook deze voorwaarde getoetst.

6. In speciale gevallen zijn wij bereid een extra subsidie te overwegen (vergelijk bijvoorbeeld de provinciale subsidie van f. 30.000,- voor de overzichtstentoonstelling van Overijsselse kunstenaars in 1997 in Hellendoorn).

7. Wij stemmen hiermee in, de naam is opgenomen in het beleidsplan.

4. Gemeentebestuur van Diepenheim:

1. De gemeente Diepenheim betreurt het dat het huidige convenant niet op dezelfde wijze een vervolg krijgt. Gezien de uitzonderlijkheid van de activiteiten in Diepenheim (de Kunstvereniging) wordt gepleit voor voortzetting van het convenant voor vier in plaats van twee jaar.

Standpunt G.S.:

1. In de periode 1993-1996 namen de subsidie-aanvragen vanuit de andere kleinere gemeenten toe. Tot en met 1996 is het nog niet voorgekomen dat subsidie-aanvragen moesten worden afgewezen omdat het budget niet toereikend was. Als de toename echter voortzet kan er een moment ontstaan dat de convenantsbijdrage aan de gemeente Diepenheim een te groot beslag legt op het budget. Tegelijkertijd erkennen wij het belang van de activiteiten van de Kunstvereniging. Daarom zal in overleg met de Kunstvereniging en de gemeente Diepenheim gezocht worden naar andere subsidiemogelijkheden (bijvoorbeeld de Mondriaanstichting).

5. Gemeentebestuur Enschede:

1. De kunstuitleen in Enschede ontwikkelt zich naar een veelzijdig centrum voor beeldende kunst en vormgeving. Daarmee wordt M17 een centraal punt in de beeldende kunst-infrastructuur van de stad. De gemeente Enschede pleit daarom voor verdeling van de verwervingssubsidie op basis van criteria die afgeleid zijn van of de bestaande infrastructuur of het aantal inwoners.

2. De gemeente Enschede is hoogst ongelukkig met de korting op de provinciale subsidie voor de uitlenen met f. 50.000,- in 1997. Zeker nu ook Hengelo in de subsidieverdeling op gelijke wijze wordt meegenomen. De inzet van het KCO zal de achteruitgang niet compenseren.

3. De gemeente Enschede zal blijven streven naar een directe toedeling van de rijksbijdrage aan de convenantgemeenten.

4. De gemeente Enschede spreekt instemming uit voor overleg en werkconferentie over vormgevingsbeleid.

Standpunt G.S.:

1. Wij hebben waardering voor de ambitie van de gemeente Enschede ten aanzien van de ontwikkeling van M17. Wij hebben echter gekozen voor een duidelijk afgebakende provinciale functie ten aanzien van de kunstuitleencentra/centra beeldende kunst: de verwerving van kunstwerken. Wij hebben verschillende verdeelsleutels voor de verwervingssubsidie overwogen. De nu door ons gekozen systematiek is naar onze mening het duidelijkst en doet naar onze mening het meeste recht aan de inspanningen van de kunstuitleen/het centrum beeldende kunst.

2. De korting is reeds drie jaar geleden aangekondigd en wordt door ons, om de kunstuitlenen de mogelijkheid te geven de korting op te vangen, nu ook verdeeld over twee jaar ingevoerd.

3. Zoals de gemeente Enschede zelf ook aangeeft lijkt ons dit een zaak voor IPO en VNG.

4. In overleg met het Vormgevingsinstituut wordt inderdaad een werkconferentie voorbereid voor de vijf grote steden en de provincie.

6. Hannema de Stuersfundatie

De schriftelijke reactie van de HSF werd op 21 oktober ontvangen. Ook voor de evaluatie van de aankoopsubsidie aan de HSF bleek bij de HSF en de provincie tijdens de concept-fase van het beleidsplan te weinig tijd beschikbaar te zijn. Daarom is besloten dit onderwerp apart van het beleidsplan af te handelen.

ASPECTEN UIT DE GESPREKKEN NAAR AANLEIDING VAN HET CONCEPT BELEIDSPLAN BEELDENDE KUNST EN VORMGEVING

Vormgevingsinstituut Amsterdam

Bij het vormgevingsinstituut is sinds 1 juni een adviseur vormgevingsbeleid voor gemeenten en provincies aangesteld. De adviseur heeft zeer bruikbare opmerkingen geplaatst over het concept-beleidsplan beeldende kunst en vormgeving. Dit heeft tot de volgende wijzigingen geleid in het beleidsplan:

1. Niet alle subsidiecategories worden opengesteld voor vormgeving/vormgevers, in plaats daarvan zal een klein budget specifiek worden ingezet voor vormgevingsbeleid. Voor de invulling daarvan en voor een nadere gedachtenwisseling/deskundigheidsbevordering wordt begin 1997 een werkconferentie georganiseerd voor betrokkenen van de vijf grote steden en de provincie.
2. De provinciale adviescommissie beeldende kunst zal worden uitgebreid met een vormgever.
3. Bij het onderzoek naar invoering van de percentageregeling en de sessie van de adviescommissie beeldende kunst en vormgeving in 1998 zal de deskundigheid van het Vormgevingsinstituut worden ingeschakeld.

Gemeenten Zwolle, Deventer en Almelo

Met deze drie gemeenten zijn diverse aspecten van het provinciaal- en gemeentelijk beeldende kunst- en vormgevingsbeleid besproken. De gesprekken gaven geen aanleiding tot wijzigingen, behalve het uitstellen van een mogelijke invoering van een Produktiekrediet voor kunstenaars tot het moment dat er meer duidelijkheid is over de invoering van de W.I.K. en het flankerend beleid.

Werkplaats Beeldende Kunst Borne/Stichting Beeldende Kunst Borne

Met vertegenwoordigers van beide initiatieven heeft een gesprek plaatsgevonden over diverse aspecten van het beeldende kunstbeleid. Er is onder andere gesproken over het beeldende kunstbeleid van de gemeente Borne en de relatie met het provinciaal beleid. Ook is besproken welke voorwaarden aan initiatieven kunnen worden gesteld om in aanmerking te komen voor de basissubsidie kunstinitiatieven. Beide initiatieven pleiten ervoor om een eventuele subsidie van de gemeente niet als harde voorwaarde te hanteren. Een aantal aspecten van dit gesprek zijn van invloed geweest op de uitwerking van de subsidiecategorie kunstinitiatieven.

Commissie Beeldende Kunst gemeente Goor

De commissie heeft telefonisch instemming betuigd met het concept-beleidsplan.

Provinciale Adviescommissie Beeldende Kunst

De adviescommissie pleit voor - het onder voorwaarden - opnemen van aankopen in de subsidiecategorie kleinere gemeenten. Voorheen was het alleen mogelijk voor gemeentebesturen een subsidie aan te vragen voor het verstrekken van kunstopdrachten. Deze opmerking heeft geresulteerd in een uitbreiding van de subsidiecategorie voor kleinere gemeenten.